

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -tavoite

**Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelma 2007–2013
Manner-Suomen ESR-toimenpideohjelma 2007–2013**

Pohjois-Savon maakunnan yhteistyöasiakirja 2009

Sisällysluettelo:

Yhteistyöasiakirjan tarkoitus	1
1 Rahoittajatahojen sitoutuminen toimenpideohjelmien tavoitteisiin sekä yhteistyöasiakirjan linjauksia.....	1
2 Alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -tavoite	2
2.1 Hankkeiden välttämättömät valintakriteerit	2
2.1.1 EAKR -toimenpideohjelma 2007–2013	2
2.1.2 Manner-Suomen ESR -ohjelma 2007–2013	2
2.2 Hankkeiden hakumenettely ja hakuajat.....	3
2.3 N+2 sääntö	3
3 Itä-Suomen alueellinen EAKR-toimenpideohjelma.....	5
3.1 Toimintalinja 1. Yritystoiminnan edistäminen	5
3.1.1 Painopisteet.....	5
3.1.2 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain	6
3.1.3 Toimintalinjan 1 tuensaajat ja rahoituksen kohdentuminen 2009.....	8
3.2 Toimintalinja 2. Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen	9
3.2.1 Teemat ja muut painotukset.....	9
3.2.2 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain	10
3.2.3 Rahoituksen kohdentuminen toimintalinjalla 2 vuonna 2009.....	12
3.3 Toimintalinja 3. Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen.....	13
3.3.1 Painopisteet.....	13
3.3.2 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain	14
3.3.3 Kokeiluosion toteutus vuosina 2008–2010.....	16
3.3.4 Rahoituksen kohdentuminen toimintalinjalla 3 vuonna 2009.....	17
3.4 Teemojen toteutuminen EAKR- ja ESR-toimenpideohjelmissa.....	17
4 Manner-Suomen ESR-toimenpideohjelma, Itä-Suomen osio	19
4.1 Toimintalinja 1. Työorganisaatioiden, työssä olevan työvoiman ja yritysten kehittäminen sekä yrittäjyyden lisääminen.....	19
4.1.1 Toimintalinjan tavoitteet ja painopisteet.....	19
4.1.2 Kohderyhmät	19
4.1.3 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain	20
4.1.4 Arvio rakennerahastovarojen ja kansallisen julkisen rahoituksen jakautumisesta.....	21
4.2 Toimintalinja 2. Työllistymisen ja työmarkkinoilla pysymisen edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäiseminen.....	21
4.2.1 Tavoitteet ja painopisteet.....	21
4.2.2 Kohderyhmät	22
4.2.3 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain	22
4.2.4 Arvio rakennerahastovarojen ja kansallisen julkisen rahoituksen jakautumisesta.....	23
4.3 Toimintalinja 3. Työmarkkinoiden toimintaa edistävien osaamis- ja palvelujärjestelmien kehittäminen.....	23
4.3.1 Tavoitteet ja painopisteet.....	23
4.3.2 Kohderyhmät	24
4.3.3 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain	24
4.3.4 Arvio rakennerahastovarojen ja kansallisen julkisen rahoituksen jakautumisesta.....	25
4.4 Toimintalinja 4. Jäsenvaltioiden ja alueiden välinen yhteistyö ESR-toiminnassa	25
4.4.1 Tavoitteet ja painopisteet.....	25
4.4.2 Kohderyhmät	25
4.4.3 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain	26
4.4.4 Arvio rakennerahastovarojen ja kansallisen julkisen rahoituksen jakautumisesta.....	26
5 Arvio rakennerahastovarojen ja vastaavan valtion rahoitusosuuden tarpeista sekä kuntarahoituksesta ja muun julkisen rahoituksen osuuksista vuonna 2009	27
6 Arvio ohjelmareservin tarpeesta vuonna 2009	27

Liite 1. EAKR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden suunnitelma vuonna 2009

Liite 2. EAKR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden jako työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla vuonna 2009

Liite 3. EAKR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden arvio vuodelle 2010

Liite 4. EAKR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden arvio työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla vuonna 2009

Liite 5. ESR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden suunnitelma vuonna 2009

Liite 6. ESR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden arvio vuodelle 2010

Liite 7. Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelman rahoitettavien toimien valintaperusteet ja tarkentavat valintakriteerit

Liite 8. Itä-Suomen ESR-toimenpideohjelman rahoitettavien toimien valintaperusteet ja tarkentavat valintakriteerit

Yhteistyöasiakirjan tarkoitus

Maakunnan yhteistyöasiakirjan laatiminen perustuu rakennerahastolakiin (N:o 1401/2006) ja siitä annettuun asetukseen (N:o 311/2007). Lain mukaan maakunnan yhteistyöryhmän tehtävänä on rakennerahasto-ohjelmien toimeenpanon ja alueen kehittämiseen vaikuttavien toimenpiteiden yhteensovittaminen. Tämä yhteensovitus tehdään yhteistyöasiakirjassa.

Maakunnan yhteistyöasiakirja (MYAK) täsmentää EU:n rakennerahastojen toimenpideohjelmiä, joissa Itä-Suomen tavoitteet rakennerahastokaudella 2007–2013 on esitetty. Yhteistyöasiakirja laaditaan vuosittain ja siinä sovitaan/esitetään arvio maakuntaan kohdennettavien rakennerahastovarojen ja niitä vastaavan kansallisen rahoitusosuuden jakaantumisesta eri hallinnonaloille toimintalinjoittain. Asiakirja sisältää myös arvion kuntarahoituksesta ja muun julkisen rahoituksen osuuksista sekä ohjelmareservin tarpeesta maakunnassa. Siinä kerrotaan toimenpideohjelmien seuraavaa varainhoitovuotta koskevat painotukset sekä yhteisesti sovitut hankkeiden valintakriteerit. Yhteistyöasiakirjassa esitetyt kriteerit ja painotukset koskevat koko ohjelmakautta, ellei teksteissä toisin mainita.

Maakunnan yhteistyöasiakirjan hyväksyy maakunnan yhteistyöryhmä ja sen allekirjoittavat kaikki maakunnassa toimenpideohjelmiä rahoittavat alueviranomaiset. Yhteistyöasiakirja hyväksytään rakennerahastolain 21 § nojalla valtion talousarvioesityksen antamisen jälkeen lokakuun loppuun mennessä samanaikaisesti maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman käsittelemisen kanssa. Maakunnan yhteistyöasiakirja sisältää kaksi vuotta.

Maakunnan yhteistyöasiakirjaa tarkistetaan tarvittaessa. Tarkistamisen tulee tapahtua välittömästi sen jälkeen, kun eduskunta on hyväksynyt valtion talousarvion tai lisätalousarvion tai jos ohjelmareserviä on ehdotettu otettavan käyttöön. Maakunnan yhteistyöasiakirja vuodelle 2009 on laadittu komissiossa 28.9.2007 hyväksytyyn Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelman ja 26.10.2007 hyväksytyyn Manner-Suomen ESR-ohjelma-asiakirjan pohjalta.

Maakuntaohjelmassa ja sen toteuttamissuunnitelmassa (TOTSU) sovitetaan yhteen maakunnassa tapahtuvaa kansallista ja EU-ohjelmatyötä. Lokakuun 2008 lopussa hyväksyttävässä vuosien 2009–2010 TOTSU:ssa esitetään EU-varojen lisäksi aluekehitykseen vaikuttavien kansallisten varojen tarve ja kohdentuminen.

1 Rahoittajatahojen sitoutuminen toimenpideohjelmien tavoitteisiin sekä yhteistyöasiakirjan linjauksia

Alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -tavoitteen toteuttaminen edellyttää toimenpideohjelmiä rahoittavilta tahoilta saumatonta yhteistyötä.

Pohjois-Savon maakunnan yhteistyöasiakirjan allekirjoittavat tahot sitoutuvat noudattamaan komission hyväksymää Suomen kansallista alue- ja rakennepoliittista strategiaa sekä edistämään parhaalla mahdollisella tavalla toimenpideohjelmien tavoitteita ja painotuksia, joita MYAKissa rajataan, täsmennetään ja konkretisoidaan. Yhteistyöasiakirjassa esitetyt painopisteet ja kriteerit koskevat pääsääntöisesti koko ohjelmakautta, ellei teksteissä toisin mainita.

Toimenpideohjelmat tukevat Pohjois-Savon maakuntaohjelmassa esitettyjen kehittämistavoitteiden saavuttamista. Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmassa esitetyt keskeiset hankekokonaisuudet otetaan huomioon yhteistyöasiakirjan valmistelutyössä ja alueviranomaiset sitoutuvat MYAKissa esitettyjen konkreettisten hanke-esitysten edistämiseen. EAKR- ja ESR-toimenpitein tuetaan Pohjois-Savon teemallista kehittämistä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Ohjelmakaudella 2007–2013 Pohjois-Savo kehitetään valitsemalla maakuntaohjelman painopisteistä kaikkein vaikuttavimmat teemat, joita edistetään määrätietoisesti ohjelmavaroin. Tämä ns. teemallinen kehittäminen koskee kaikkia toimintalinjoja sekä ESR-toimenpiteitä. Teemoitus käsitellään yhteistyöasiakirjassa tarkemmin kohdassa hankkeiden hakumenettely ja hakuajat sekä Itä-Suomen alueellisen EAKR-ohjelman toimintalinja 2:n yhteydessä.

2 Alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -tavoite

Euroopan unionin koheesiopolitiikalla edistetään Lissabonin strategiassa esitettyjä tavoitteita. Ensisijaisesti tavoitteena on tehdä jäsenvaltioista, alueista ja kaupungeista entistä houkuttelevampia, edistää innovointia, yrittäjyyttä ja tietoon perustuvaa taloutta sekä luoda uusia ja parempia työpaikkoja. Kansallisissa ja alueellisissa ohjelmissa määritellään toimenpiteet, joilla parhaiten edistetään Lissabonin strategian tavoitteiden toteutumista ko. alueella.

Itä-Suomen kehittämisstrategian ytimenä ovat kilpailukykyiset ja uudistuvat yritykset, hyvin toimiva innovaatiojärjestelmä ja vetovoimainen elinympäristö sekä toimivat työmarkkinat, joilla riittää osaavaa ja motivoitunutta työvoimaa. Näitä tavoitteita edistämällä Itä-Suomesta saadaan maailmanlaajuisesti kilpailukykyinen ja avautunut osaava ja yrittäjähenkkinen alue, jossa on hyvä elää.

Tavoitteet pyritään saavuttamaan toteuttamalla Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelmaa ja ESR-toimenpideohjelmaa rinnakkain. Nämä kaksi ohjelmaa täydentävät sisällöllisesti toisiaan. EAKR-toimenpiteet kohdistetaan ensisijaisesti yritystoiminnan kilpailukykyyn lisäämiseen ja yritysten toimintaympäristön kehittämiseen, kun taas ESR-toimenpiteet kohdistuvat pääasiassa työllisyyden ja osaamisen edistämiseen.

Maakunnan yhteistyöasiakirjassa sovitetaan yhteen ESR- ja EAKR-toimenpiteet sekä kansallisesta maaseutuohjelmasta rahoitettavat toimenpiteet siten, että ne yhdessä parhaalla mahdollisella tavalla edistävät Pohjois-Savon kilpailukykyä ja teemallista kehittämistä. ESR-toimenpitein tuetaan EAKR-toimenpideohjelman mukaisia painopisteitä. Mahdollisuutta toteuttaa ESR-tyyppisiä toimenpiteitä (max. 10 %) EAKR-ohjelmassa hyödynnetään pääosin maakuntien innovaatioympäristöjä tukevilla kehittämishankkeissa toimintalinjalla kaksi.

2.1 Hankkeiden välttämättömät valintakriteerit

2.1.1 EAKR -toimenpideohjelma 2007–2013

EAKR-ohjelman seurantakomitea on hyväksynyt 3.12.2007 pidetyssä kokouksessa valintaperusteet käytettäväksi projektien hyväksymisessä Itä-Suomen EAKR-ohjelmassa 2007–2013. Kaikkien hankkeiden tulee täyttää seuraavat yleiset välttämättömät hankevalintakriteerit (1–4).

Hankkeen tulee olla:

- 1) ohjelman mukainen, myös maakunnallisia painopisteitä tukeva,
- 2) toteuttamiskelpoinen,
- 3) toteutustavaltaan taloudellinen ja kustannustehokas,
- 4) kestävän kehityksen periaatteiden mukainen

Hankkeiden valinnassa käytettävä pohjataulukko ja kriteeristö sekä tarkempaa tietoa hankkeiden valintaperusteista Itä-Suomen EAKR-ohjelmassa 2007–2013 on liitteessä 7.

2.1.2 Manner-Suomen ESR -ohjelma 2007–2013

Seurantakomitea on hyväksynyt 24.–25.5.2007 pidetyssä kokouksessa valintaperusteet käytettäväksi projektien hyväksymisessä rahoitettaviksi Manner-Suomen ESR-ohjelmasta 2007–2013. Kaikkien hankkeiden tulee täyttää seuraavat yleiset välttämättömät ehdot (1-3).

ESR-hanke:

- 1) hankkeen tulee sopia ESR-ohjelmaan ja johonkin haussa olevaan toimintalinjaan
- 2) hankkeen toteuttajaorganisaation on oltava tukikelpoinen ohjelmasta myönnettävään tukeen
- 3) hanke edistää vahvasti ainakin yhtä seuraavista ESR-ohjelman horisontaalisista painotuksista:
 - a. sukupuolten välinen tasa-arvo sekä miesten ja naisten yhtäläiset mahdollisuudet työelämässä

- b. kansainvälisen, kansallisen, alueellisen ja/tai paikallisen tason kumppanuus sekä työmarkkinaosapuolen ja kansalaisjärjestöjen osallistuminen eri tasoilla
- c. teknologiset ja sosiaaliset innovaatiot (sosiaaliset innovaatiot voivat liittyä esim. teknologiaan, kaupallistamiseen, organisaatioiden toimintaan tai sosiaalisiin käytäntöihin)
- d. kestävä kehitys jonkin/joidenkin seuraavan ulottuvuuden osalta: sosiaalinen, taloudellinen, kulttuurinen ja ekologinen kestävä kehityksen ulottuvuus

Hankkeiden valinnassa käytettävä pohjataulukko ja kriteeristö sekä tarkempaa tietoa hankkeiden valintaperusteista Manner-Suomen ESR-ohjelmassa 2007–2013 on liitteessä 8.

2.2 Hankkeiden hakumenettely ja hakuajat

Vuonna 2008 on siirrytty jatkuvaan hakumenettelyyn ESR- ja EAKR-toimenpideohjelmassa. Hakemuksia käsitellään viisi kertaa vuodessa EAKR-ohjelman toimintalinjoilla 2 ja 3 sekä ESR-toimenpideohjelman toimintalinjoilla 1-4. Vuoden 2009 käsittelyajankohdat ovat 30.1., 31.3., 29.5., 30.9. ja 30.11. Suoraan yrityksille (EAKR toimintalinja 1) ja niihin liittyviin ns. kuntahallihankkeisiin sekä Tekesin hankkeisiin (EAKR toimintalinja 2) suunnattuja tukia voi hakea jatkuvasti ilman määräaikoja.

Teemaohjelmien mukaisiin teemoihin hakeminen sovitetaan yleisiin käsittelyajankohtiin. Teemojen valmistelun taustalla on ollut mm. Itä-Suomen innovaatiostrategia, Pohjois-Savon maakuntasuunnitelma, seutujen avainhankkeet ja eri yhteyksissä yritysten tunnistamat markkina- ja teknologiamahdollisuudet. Teemojen rahoittajia ja kehittäjiä yhteen kokoavilla kehittämisohjelmilla vahvistetaan erityisesti yrityksiä tukevaa tutkimus-, koulutus- ja kehittämissuhteita sekä verkostohankkeita. Pohjois-Savon maakuntaohjelman painopisteisiin perustuvat teemat ovat energia- ja ympäristöteknologia, teknologiateollisuuden uudet suunnittelu- ja tuotantomenetelmät, mittaus- ja sensoritekniikka ja hyvinvointialan yritysten tuotteiden ja palveluiden kaupallistaminen sekä liiketoiminnan kehittäminen.

Toimintalinja 3:lla toteutettavan kokeiluosion eli eksperimenterinnän osalta järjestetään erillinen itäsuomalainen hakukierros vähintään kerran vuodessa vuosina 2008–2010. Joulukuun 2008 alussa avataan seuraava itäsuomalainen hakukierros kokeiluosiioon, joka päättyy helmikuun lopussa 2009.

2.3 N+2 sääntö

Ohjelmakautta 2007–2013 koskevan yleisasetuksen (EY) N:o 1083/2006 artiklan 83 mukaisen n+2 säännön mukaan rahastojen osuuden maksimimäärän saaminen edellyttää kunkin vuoden ohjelmakehystä maksatusten kertymistä kehysvuonna ja kahtena sitä seuraavana vuotena (n-vuosi+2). Komissio maksaa jäsenmaalle kunkin ohjelma-asiakirjan mukaisen rahoitusosuuden todentamisviranomaisen toimittaman menoilmoituksen perusteella. Menoilmoitukseen sisällytetään tuensaajille maksetut julkiset menot (EU ja kansallinen julkinen rahoitus yhteensä).

N+2 sääntö tarkoittaa käytännössä sitä, että Itä-Suomen EAKR- ja ESR-ohjelman vuoden 2007 rahoituskehystä vastaava rahoitusosuus tulee olla todennettavasti maksettuna tuensaajille viimeistään vuoden 2009 marraskuun lopussa. Työvoimapolitiittisia toimenpiteitä ja pk-yritysten osaamisen kehittämispalveluja (TE-keskus) koskee n+1 -sääntö.

Maksatukset hankkeisiin ovat (pl. yritystukihankkeet) viivästyneet ohjelmien myöhäisen käynnistymisen ja Eura -tietojärjestelmän käyttöönoton myöhästymisen johdosta. Päätöksiä rakennerahastohankkeista päästiin tekemään tietojärjestelmäavusteisesti täydellä teholla kesän 2008 alussa. Lisähaasteita ovat asettaneet myös varojen käytön lisääntyneet valvontavaatimukset. Koska käynnistymisessä on ollut edellä kuvattuja viiveitä, on ensimmäisen ohjelma- vuoden 2007 kehystä vastaavien maksatusten tekeminen vuoden 2009 marraskuun loppuun mennessä haasteellinen tehtävä.

Hakijoita on syytä muistuttaa maksatushakemusten jättämisestä heti kesälomien jälkeen syyslokakuussa 2009. Maksatusten ripeäksi kertymiseksi Pohjois-Savossa tarvitaan kaikilla hallinnonaloilla hankkeita, joissa toiminta käynnistyy nopeasti täydellä volyyymillä, jolloin myös maksatukset toteutuvat vauhdikkaasti. Nopeasti käynnistyviä hankkeita ovat mm. investointihankkeet.

Itä-Suomen EAKR-ohjelman osalta vuoden 2007 rahoituskehiksen täyttymiseen tarvitaan maksatuksia Itä-Suomessa yhteensä 94,23 miljoonan euron verran. Pohjois-Savon alueella tämä tarkoittaa noin 35,3 miljoonan euron maksatuksia marraskuun loppuun 2009 mennessä. Pohjois-Savon rahoittajaviranomaiset ovat arvioineet maksatusten toteutuvan EAKR-toimenpideohjelmassa seuraavasti vuoden 2009 marraskuun loppuun mennessä:

Pohjois-Savo, EAKR-maksatusarviot	EAKR	Valtio	Kunnat	Julkinen rah. yht.
Maakunnan liitto	3 506 216	196 378	3 207 504	6 910 098
Työ- ja elinkeinokeskus (ml. Tekes ja Finnvera, ei sisällä pääomasijoituksia)	13 398 971	10 372 937	4 925 100	28 697 008
Ympäristökeskus	1 080 000	570 000	1 473 000	3 123 000
Lääninhallitus	3 173 000	1 773 000	516 000	5 462 000
Tiepiiri	2 750 000	2 000 000		4 750 000
Yhteensä (maksatusennuste 30.11.2009)	23 908 187	14 912 315	10 121 604	48 942 106

ESR-ohjelmassa Pohjois-Savon alueella pitäisi syntyä maksatuksia vastaavasti n. 22,7 milj. euroa marraskuun 2009 loppuun mennessä. TE-keskusten itse toteuttamien hankkeiden maksatukset (esim. työvoimapolitiittiset toimenpiteet työvoimatoimistoissa) käynnistyvät SIIRI- ja URA-järjestelmien valmistuttua. Pohjois-Savon rahoittajaviranomaiset ovat arvioineet maksatusten toteutuvan ESR-toimenpideohjelmassa seuraavasti vuoden 2009 marraskuun loppuun mennessä:

Pohjois-Savo, ESR-maksatusarviot	ESR	Valtio	Kunnat	Julkinen rah. yht.
Maakunnan liitto	74 760	42 007	32 753	149 520
Työ- ja elinkeinokeskus	8 170 400	3 501 600	1 185 031	12 857 031
Lääninhallitus	9 430 635	4 763 990	1 583 349	15 777 974
Yhteensä (maksatusennuste 30.11.2009)	17 675 795	8 307 597	2 801 133	28 784 525

EAKR-toimenpideohjelman toimintalinjoilla 1 ja 2 toimitaan siten, että sisäiset joustot TE-keskuksen hallinnonalalla ovat mahdollisia vuosien 2008 ja 2009 aikana. Tämä edesauttaa rahoituksen tarveperustaista allokointia. Joustot tasoitetaan loppuohjelmakauden aikana siten, että lopputulos on toimintalinjoittain ohjelma-asiakirjan mukainen.

3 Itä-Suomen alueellinen EAKR-toimenpideohjelma

Euroopan aluekehitysrahastosta rahoitettavan Itä-Suomen alueellisen toimenpideohjelman tavoitteena on yritysten kilpailukyyn kehittäminen, toimiva innovaatioympäristö sekä vetovoimainen elinympäristö. Kehittämisen ydinalueita ovat yritysten perustaminen ja nuoret yrittäjät, kansainvälistyminen, osaamisen tuoteistaminen, innovatiiviset toimintatavat, tuottavuus ja kilpailukyky sekä vahvojen yritysryppäiden teemallinen kehittäminen. EAKR-toimenpideohjelman toimet ja vaikuttavuus tulee kohdistua Pohjois-Savoon. Ohjelmaa toteutetaan neljällä toimintalinjalla, joista toimintalinja 4. on tekninen tuki.

EAKR-toimenpideohjelman ohjelmakehyksestä voidaan kohdentaa maksimissaan 10 % ESR-tyyppeihin toimenpiteisiin.

3.1 Toimintalinja 1. Yritystoiminnan edistäminen

Toimintalinjan 1 toimenpiteitä ovat suoraan yrityksille myönnettävät tuet. Toimintalinjalla 1 tukea myöntävät TEM/TE-keskuksen hallinnonalan rahoittajat voivat sopia indikaatiivisen rahoituskehyksen kysynnän ja tarpeen mukaan (yritystuet, Tekesin ja Finnveran rahoitus) sekä informoivat rahoituspäätöksistään sihteeristöä ja MYR:ää.

Yritysten kilpailukyky ja kasvu perustuvat innovatiivisuuteen. Tuen myöntämiskriteereinä painottuvat innovatiivisuus, tuottavuus, uusien yritysten perustaminen ja varsinkin ohjelmakauden alkuvuosina myös työllisyys.

Hankkeiden yleisten valintakriteerien lisäksi toimintalinjan hankevalinnoissa korostuvat hankkeet, jotka

- luovat edellytyksiä uusien yritysten syntymiselle
- luovat edellytyksiä yritysten kasvulle
- parantavat yritysten tuottavuutta ja kilpailukykyä
- lisäävät yritysten innovaatiotoimintaa ja innovaatioiden kaupallistamista yrityksissä
- edistävät yritysten pääsyä kansainvälisille markkinoille
- kehittävät yritysten edellytyksiä yrityspalvelujen hyödyntämisessä
- edistävät yritysten edellytyksiä yhteistyön ja verkostojen kehittämisessä
- parantavat työllisyyttä tai turvaavat työpaikkoja
- toteuttavat ohjelman horisontaalisia periaatteita

3.1.1 Painopisteet

Toimenpiteet kohdistuvat ensisijaisesti toimiviin kasvukykyisiin ja -haluisiin yrityksiin ja yritysryppäisiin. Lähtökohtana on yritysten kasvumahdollisuuksien turvaaminen ja kansainvälisen kilpailukyyn parantaminen.

Painopisteitä yritysten kehittämisessä ovat yritysten innovaatio- ja t&k-toiminnan vahvistaminen, tuotantoteknologian kehittäminen, yritysten kansainvälistymisen edistäminen sekä yritysverkostojen syntyminen ja vahvistaminen. Toimenpiteet kohdistuvat sekä yritysten em. tavoitteita edistävien investointien että kehittämishankkeiden tukemiseen. Toimialoittaisissa painotuksissa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan myös toimintalinjalla 2 esitetyt teemat ja muut painotukset.

Yritystoiminnan vahvistamiseksi pidemmällä aikavälillä edistetään uusien yritysten perustamista erityisesti kasvualoilla. Erityistä huomiota kiinnitetään myös toimintansa alkuvaiheessa olevien yritysten tukemiseen, mm. rahoituksen järjestämisen kautta.

Ohjelmakauden 2007–2013 määrälliset tavoitteet Pohjois-Savossa toimintalinjalla 1 ovat seuraavat:

TOIMINTALINJA 1	Tavoite	Toteuma (päättösten mukaan 28.8.2008)*
Uudet työpaikat (htv) yhteensä	4500	677
miehet	2736	543
naiset	1764	134
Uudet yritykset yhteensä (kpl)	648	15
miesyritykset	432	10
naisyrietykset	216	5
Yritysten T&K-hankkeet, (€)	36 230 049	3 852 000
Uudet T&K työpaikat (htv)	180	-
Ympäristöpositiiviset hankkeet (€)	22 643 781	20 kpl
Tasa-arvoa edistävät hankkeet (€)	12 454 079	12 kpl

*Yrtti 2000 (vain yritystuet)

3.1.2 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain

Finnvera Oyj

Rahoitus kohdistuu sellaisiin yritysten ja yrittäjien hankkeisiin, jotka edistävät pk-yritysten kasvua, kansainvälistymistä, kilpailukykyä, yritysten tuottavuutta, uuden yritystoiminnan lisäämistä, yrittäjyyttä sisältäen myös naisyrittäjyyden sekä yritysten selviytymistä niiden murrosvaiheissa. Finnveran rahoitus kattaa hyvin myös palvelualan yritykset.

Finnveran rahoitukseen sisältyvä tuki on korko- tai provisiotukea seuraaviin rahoitustuotteisiin: investointi- ja käyttöpääomalaina, naisyrittäjälaina, pienlaina, ympäristölaina, yrittäjälaina ja Finnveran takaus.

Pohjois-Savossa varaudutaan kohdentamaan tukea myös innovatiivisten yritysten perustamista ja kasvua sekä pk-yritysten murrosvaiheista selviytymistä edistäviin pääomasijoitusrahastoihin enintään 5 miljoonaa euroa ohjelmakauden aikana. Sijoitukset tehtäisiin Veraventuren kautta Itä-Suomen/Pohjois-Savon kattaviin alueellisiin pääomasijoitusrahastoihin.

Mikäli Finnveralle varattua pääomasijoitusrahastoihin kohdistettavaa tukea ei saada käytetyksi, tullaan se käyttämään jäljempänä mainittuihin Tekes-yritysrahoitukseen ja TE-keskuksen yritysoston yritystukiin.

Tekes / TE-keskuksen teknologian kehittämisosasto

Tekesin EAKR-rahoitus yrityksille kohdennetaan Pohjois-Savossa alueellisten ja kansallisten innovaatiostrategioiden ja -ohjelmien toteuttamiseen.

Painopisteet yritysten rahoitettaville hankkeille ovat kilpailukykyä lisäävän innovaatiotoiminnan kehittämisessä (eli kaupallisesti uudella tavalla hyödynnettävän tiedon ja osaamisen kehittäminen), merkittävässä tuote- ja/tai tuotantoteknologiahankkeissa, teknologiansiirto- ja uusien teknologisten mahdollisuuksien kartoitushankkeissa sekä verkostoyhteistyöhankkeissa, joissa edistetään innovaatio- ja tuotantoprosesseja. Lisäksi edistetään merkittävien palvelualan innovaatioiden kehittämistä sekä kansainvälistä verkostoitumista innovoinnissa ja kaupallistamisessa.

Tekesin yritysrahoitus ei ole tavoitteista huolimatta toteutunut vielä v:n 2008 aikana. Tavoitteena on käynnistää ko. rahoitus v:n 2009 aikana ja kohdistaa se alueen yritysten innovaatiohankkeille.

EAKR-rahoituksen avulla saavutetaan Tekesin kansalliseen rahoitukseen nähden seuraavia hyötyjä:

- olemassa olevan osaamisen ja teknologian siirto ja käyttöönotto yrityksissä tai uusien teknisten mahdollisuuksien kartoitus, mitkä kansallisessa Tekesin rahoituksessa saavat korkeintaan lainarahoitusta, vaikka yrityksille ja alueille teknisessä kehityksessä mukana oleminen on välttämätöntä,
- voidaan panostaa enemmän yritysverkostojen kehittämiseen ja kokoon juoksuun,
- EAKR-rahoituksella voidaan saada alueellisia hankkeita mukaan kansallisiin teknologiaohjelmiin, vaikka ohjelmien rahoituskiintiö on täynnä,
- yritysten kehittämishankkeiden ja teknologisen osaamisen nostaminen tasolle, millä ne jatkossa voivat kilpailla kansallisesta rahoituksesta.

Pohjois-Savon TE-keskuksen yritystuet

- yrityksen kehittämisavustus ja
- energiatuki uusiutuvien energialähteiden käyttöön

Yrityksen kehittämisavustus

Yrityksen kehittämisavustusta myönnetään lähinnä pienille ja keskisuurille yrityksille pitkän aikavälin kilpailukykyä parantaviin hankkeisiin silloin, kun yritys aloittaa toimintansa, laajentaa tai kehittää sitä. Yrityksen kasvun, kansainvälistymisen sekä verkostoitumisen tukeminen ovat keskeisiä tavoitteita.

Tuettavan hankkeen tulee olla yrityksen toiminnan kehittämisen kannalta merkittävä ja avustuksella tulee olla merkittävä vaikutus hankkeen toteuttamiseen.

Aineellisten investointien tukemista koskevat linjaukset vuosina 2009–2010

Aineellisiin investointeihin liittyvä tuki kohdistetaan hankkeisiin, joilla seutukunnan elinkeinorakenne monipuolistuu tai vahvistuu tai joissa on toimintaympäristön tai rakennemuutoksen aiheuttamaa kehittämistarvetta.

Tukea myönnettäessä etusijalla ovat hankkeet, joiden arvioidaan lisäävän hakijayrityksen työpaikkojen määrällistä kasvua laadulliseen ja osaamiseen liittyvän kehityksen ohella. Kun tukea myönnetään tuottavuutta ja kilpailukykyä parantaviin hankkeisiin, tuen suuntauksen painopiste on uudessa teknologiassa, uusissa tuotantomenetelmissä tai uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämisessä ja käyttöönotossa. Korvausinvestointeja ei tueta.

Tukea myönnettäessä kiinnitetään huomiota kilpailuolosuhteisiin välttäen markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia. Erityisesti alhaisen jalostusarvon toimialoilla ja hankkeissa tuen myöntämiseen suhtaudutaan pidättyvästi. Investointitukea saavien yritysten tuotteiden tai palvelujen edellytetään siten olevan kansainvälisesti kilpailukykyisiä.

Kilpailuolosuhteista johtuen henkilökohtaisia palveluja tuottavien yritysten sekä urakointi-, asennus- ja rakennustoimintaa harjoittavien yritysten investointien tukemiseen suhtaudutaan pidättyvästi. Poikkeuksena voivat olla sellaiset palvelut, jotka ovat elinkeinorakenteen kehittämisen kannalta tärkeitä.

Matkailuhankkeiden tukemisessa maakunnallisen strategian mukaisesti kehittämisen kohteina ovat matkailukeskukset ja merkittävimmät matkailukeskittymät. Ensisijaisesti tuetaan alueen vetovoimaa lisääviä hankkeita ja uusien, myös kansainvälistä kysyntää luovien ohjelmajalviteiden kehittymistä. Majoituskapasiteetin lisäyksen tukeminen on perusteltua, jos hanke monipuolistaa alueen palvelutarjontaa vaikuttamatta haitallisesti kilpailuolosuhteisiin eikä tuki syrjäytä muutoin markkinaehdoin saatavaa rahoitusta.

Manner-Suomen maaseudun kehittämishojelmasta rahoitettavat hankkeet

Maaseudun kehittämistuen rahoitusjärjestelmän piiriin kuuluu mikroyritysten, alle 10 henkilöä työllistävien yritysten hankkeita muualla kuin Kuopion, Iisalmen ja Varkauden keskeisellä kaupunkialueella. Lisäksi pienet ja keskisuuret elintarvikkeiden ensiasteen jalostusyritykset ovat maaseuturahoituksen piirissä koko maakunnan alueella.

Myös toimintaryhmät voivat jatkossa rahoittaa mikroyrityksiä. Toimintaryhmien vastuulla tulevat olemaan pääsääntöisesti alkavat ja pienet yritykset erityisesti kädentaito-, matkailu- ja palvelualalla.

Energiatuki

Energiatukea suunnataan ensisijassa uusiutuvien energialähteiden käyttöä lisääviin pk-yritysten investointeihin, joita ovat mm. yritysikätyössä olevien kiinteistöjen pääasiassa puupolttoaineita käyttävät lämpökeskukset sekä puupolttoaineiden ja kierrätyspolttoaineiden tuotantokalusto.

3.1.3 Toimintalinjan 1 tuensaajat ja rahoituksen kohdentuminen 2009

Toimintalinjan 1 tuensaajat:

- Uudet ja toiminnan alkuvaiheessa olevat pk-yritykset
- Kasvukykyiset ja aktiivisesti toimintaansa kehittävät pk-yritykset
- Toiminnan murrosvaiheessa olevat yritykset (mm. sukupolven vaihdostilanne)
- Suuret yritykset silloin, kun ne ovat osa hanketta, joka kohdistuu teknologian siirtoon tai verkottumiseen tai osatoimitussuhteiden kehittämiseen pk-yritysten kanssa

Taulukko 1. Indikatiivinen rahoituskehys toimintalinjalla 1 vuonna 2009

TOIMINTALINJA 1	EAKR, €	Valtio, €	Yksityinen, €	Yhteensä, €
TEM/TE-keskus ¹	5 800 000	5 700 000	28 100 000	39 600 000

¹ Sisältää yritystuet, energiatuet, Tekesin ja Finnvera Oyj:n hankkeet.

3.2 Toimintalinja 2. Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen

Toimintalinjan toimenpiteillä kehitetään alueelle kansainvälisesti kilpailukykyinen yritysten tutkimus- ja innovaatioympäristö. Lisäksi vahvistetaan oppilaitosten (yliopistot ja korkeakoulut, ammattikorkeakoulut ja toisen asteen oppilaitokset), tutkimuslaitosten ja osaamiskeskittymien edellytyksiä ja roolia tutkimus- ja tuotekehitysrahoituksen ja teknologiaohjelmien hyödyntäjinä sekä tiedon välittäjinä ja soveltajina. Samoin toimenpiteillä kehitetään yrityspalveluorganisaatioita, jotta ne voivat paremmin tukea kasvuyritysten osaamisen kehittämistä ja edistää yritysverkostojen syntymistä. Innovaatio- ja osaamisrakenteiden avulla alueelle syntyy kasvautuvaa osaamista. Toimijoiden yhteisissä prosesseissa luodaan uusia kehittämiskonsepteja ja toimintamalleja.

Hankkeiden yleisten valintakriteerien lisäksi toimintalinjan hankevalinnoissa korostuvat hankkeet, jotka

- vaikuttavat alueen kilpailukykyyn ja työllisyyteen
- parantavat alueen innovaatioympäristöjä ja -kapasiteettiä
- synnyttävät ja hyödyntävät teknologisia ja sosiaalisia innovaatioita
- edistävät osaamiseen liittyvän uuden liiketoiminnan syntymistä
- lisäävät verkostoitumista ja yhteistyötä
- ovat yhteydessä alueen määrittelemiin strategiaan painotuksiin
- toteuttavat ohjelman horisontaalisia teemoja

3.2.1 Teemat ja muut painotukset

Toimintalinja 2:n painotukset Pohjois-Savossa ohjelmakaudella 2007–2013 ovat tutkimus- ja innovaatioympäristön vahvistaminen ja verkostoitumisen edistäminen.

Toimintalinja 2:n osalta tullaan toteuttamaan valittujen painopisteiden mukainen teemahaku. Valittujen teemojen mukaisiin hankkeisiin tullaan vuosina 2007–2010 kohdentamaan vähintään 65 % toimintalinjan rahoituksesta. Myös EAKR-toimenpideohjelman muiden toimintalinjojen sekä ESR-toimenpideohjelman toimenpiteillä tuetaan soveltuvin osin valittuja teemoja.

EAKR-ohjelman toimintalinjalle 2 elokuun loppuun 2008 mennessä hyväksytyjen hankkeiden rahoituksesta 80 % on ollut teemojen mukaista. Teemojen toteutumista tarkastellaan tarkemmin luvussa 3.4.

Pohjois-Savon maakuntaohjelman painopisteisiin perustuvat teemat 2007 - 2010 ovat:

1. Energia- ja ympäristöteknologia
 - energiateknologiat erityisesti biopolttoaineisiin liittyen (uusien energialähteiden, -tuotteiden ja -tekniikoiden kehittäminen, prosessien tehokkuus ja vähäpäästöisyys, energian ja lämmön siirto, kattilateknologia, paineastiat, voimalaitosautomaatio), ympäristöteknologia (ympäristöriskien arviointi mm. pienhiukaset ja energiantuotannon muut terveysvaikutukset)
 - täsmennetään teemaohjelmassa
2. Teknologiateollisuuden uudet suunnittelu- ja tuotantomenetelmät
 - automaatio, älykkäät koneensuunnittelu- ja rakennusmenetelmät, tuotantojärjestelmien kehittäminen ja hallinta (mm. simulointi), liikkuvat ym. työkonet, kestävä pinoitteet
 - täsmennetään teemaohjelmassa
3. Mittaus- ja sensoriteknikka
 - uudet anturit ja pinoitteet, optiset materiaalit, matemaattinen mallinnus ja kehittynyt laskenta, kuvankäsittely, langaton teknologia, mm. prosessiautomaation ja lääketieteen mittaustekniikat, optiset mittaustekniikat, miniatyyrisointi
 - täsmennetään teemaohjelmassa

4. Hyvinvointialan yritysten tuotteiden ja palveluiden kaupallistaminen sekä liiketoiminnan kehittäminen.
 - hyvinvointialan tuotteiden ja palveluiden kaupallistaminen
 - terveydenhuollon teknologia, bioteknologia, biomateriaalit, lääkekehitys (molekyyli-lääketiede, geeniterapia), ympäristöterveys, turvallisuusteknologia
 - uusien tuotantotapojen kehittäminen ja uusimpien teknologioiden hyödyntäminen palveluntuotannossa
 - kokeiluosiossa (luku 4.3.3) esitetyt tavoitteet ja toiminta tukevat teeman toteutusta

Pohjois-Savon maakuntaohjelmaa ja Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelmaa tukeviin muihin painotuksiin kohdennetaan toimintalinjalla kaksi enintään 35 % toimintalinjan rahoituksesta. Näitä painotuksia ovat:

- metsäteollisuuden älykkäät prosessit: automaatio, elinkaarihallinta, prosessien tehokkuus ja vähäpäästöisyys (vahvistettavat alat): puuteknikka ja puukomponentit sekä suunnittelu-järjestelmät
- elintarviketeknologia, ravitsemusosaaminen, terveelliset elintarvikkeet, karjanjalostus, kalan geneettinen jalostus ja kalanviljelyteknologia
- kaivannaistoiminta: maaperätutkimus, malminetsintä
- vapaa-aika ja matkailu: verkosto-osaaminen ja matkailupalvelutoiminta (Tahko-Kuopio-Leppävirta-Tervo)

Ohjelmakauden 2007–2013 määrälliset tavoitteet Pohjois-Savossa toimintalinjalla 2 ovat seuraavat:

TOIMINTALINJA 2	Tavoite	Toteuma*
Uudet työpaikat (htv) yhteensä	266	
miehet	152	
naiset	114	
Uudet yritykset yhteensä (kpl)	76	
miesyritykset	38	
naisyrietykset	38	
T&K-hankkeet (€)	49 240 478	
Uudet T&K -työpaikat (htv)	114	
Ympäristöpositiiviset hankkeet (€)	12 518 766	
Tasa-arvoa edistävät hankkeet (€)	12 518 766	

*Eura-tietojärjestelmä ei vielä mahdollista tietojen keräämistä

3.2.2 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain

Rahoitusta suunnataan maakunnan keskeisille painopistealoille toimenpiteisiin, jotka palvelevat elinkeinoelämää sekä ensisijaisesti valittujen teemojen mukaisiin hankkeisiin. Toimintalinjalla pyritään edistämään alueellisten ja kansallisten osaamis- ja innovaatiostrategioiden ja ohjelmien toteutusta.

OPM/ Itä-Suomen lääninhallitus, sivistysosasto

- Tuetaan korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten sekä toisen asteen oppilaitosten rakenteellista kehittämistä, verkottumista työelämän kanssa ja laboratorioiden yhteiskäyttöä maakunnan painopistealoilla.
- Tuetaan maakunnan painopisteiden mukaisia investointeja, joilla vahvistetaan alueen koulutus- ja tutkimuslaitosten osaamisrakenteita ja edistetään niiden kansainvälistymistä.
- Tuetaan toisen asteen koulutuksen mikro- ja pk-yritystoimintaa palvelevien oppimisympäristöjen rakentamista ja yrityksiä palvelevan soveltavan tutkimuksen edistämistä maakunnan painopistealoilla.
- Tuetaan alueelle sijoittuvia uusia toimintoja, jotka kytkeytyvät maakunnan painopistealoihin.

Hanketyyppi:
Investointihanke (toimitilat, koneet ja laitteet)
Kehittämishanke (mainittujen painotusten mukaisesti)

Tuensaajat:
Koulutus- ja tutkimusorganisaatiot, kunnat ja kuntayhtymät

TEM/ Pohjois-Savon liitto

- Tuetaan strategisesti keskeisiä ja teemoihin liittyviä selvitys- ja kehittämishankkeita.
- Vahvistetaan ja kehitetään yritysverkostojen syntyä ja kansainvälistymistä.
- Parannetaan yritysten toiminta- ja innovaatioympäristöjä sekä vahvistetaan kansainvälisten yritysten edellytyksiä sijoittua alueelle.
- Tuetaan osaamiskeskusohjelmien kärkihankkeita sekä valittujen teemojen mukaisia hankkeita maakunnan osaamiskeskitymissä.
- Myönnetään investointitukea ensisijaisesti teemoihin liittyvien innovaatioympäristöjen rakentamiseen.

Hanketyyppi:
Kehittämishanke (kehittäminen, koneet ja laitteet)
Investointihanke (toimitilat, koneet ja laitteet) Ns. perusrakenteen investointituki, jossa kansallinen rahoitusosuus tulee kokonaisuudessaan kunnilta.

Tuensaajat:
Yrityspalveluorganisaatiot, kunnat ja kuntayhtymät, koulutus-, tutkimus- ja kehittämisorganisaatiot, yhdistykset

TEM/ TE-keskus, Tekes-rahoitus

- Rahoitetaan yrityslähtöisiä kansainväliseen kilpailukykyyn tähtääviä tutkimus-, innovaatio- ja kehityshankkeita yliopistoissa, ammattikorkeakouluissa ja tutkimuslaitoksissa.
- Rahoitetaan alueen tarpeita palvelevaa tutkimusta ja nostetaan tutkimuksen ja sen puitteiden tasoa, jotta tutkimusryhmät kykenevät jatkossa saamaan kansallista ja kansainvälistä teknologia-, yritys- ja tiederahoitusta.
- Kehitetään yritysten ja tutkimuslaitosten tarvitsemaa tutkimusinfraa ja palvelutarjontaa maakunnan tarpeisiin sekä muualta tulevien tutkimusryhmien ja yritysten houkuttelemiseksi.
- Kehitetään teknologiansiirtoa ja tutkijavaihtoa.
- Vahvistetaan tutkimuksen kaupallistamista ja liiketoimintaosaamisen kehittämistä maakunnan painopistealoilla.
- Tuetaan julkisten tutkimus- yms. organisaatioiden tutkimus- ja innovaatiohankkeita, joiden tavoitteena on kehittää tai testata yrityksille mahdollisia teknologisia kehityspolkuja tai luoda perustaa yhteisille teknologisille alustoille.

Hanketyyppi:
Kehittämishanke (kehittäminen)
Investointihanke (koneet ja laitteet)

Tuensaajat:
Koulutus-, tutkimus- ja kehittämisorganisaatiot

TEM/ Pohjois-Savon TE-keskuksen yritysosasto

Vahvistetaan yritystoiminnan toimintaedellytyksiä

- rahoittamalla yritysten neuvonta-, mittaus- ja testaus- tms. yrityspalveluorganisaatioita. Keskeinen hankekokonaisuus on Yritys Suomi-toiminta, erityisesti seudullinen yrityspalvelu-, kasvuyrityspalvelu- ja innovaatiopalvelukonseptit
- rahoittamalla hankkeita, joissa kunta tai kunnan kiinteistöyhtiö rakentaa toimitiloja pienille tai keskisuurille yrityksille. Rahoitusta suunnataan pääasiassa toimintalinjalla 1 määriteltyjen yritysten investointien tukemista koskevien linjausten mukaisesti

Hanketyyppi:
Investointihanke (toimitilat)
Kehittämishanke (yrityspalveluhankkeet, ml. Yritys-Suomi toiminnan tukeminen)

Tuensaajat:
Yrityspalveluorganisaatiot, kunnat ja kuntayhtymät

3.2.3 Rahoituksen kohdentuminen toimintalinjalla 2 vuonna 2009

Taulukko 2. Rahoituksen kohdentuminen toimintalinjalla 2 vuonna 2009

TOIMINTALINJA 2	EAKR, €	Valtio, €	Kunta, €	Yksityinen	Yhteensä, €
TEM/TE-keskus, yro+tekes	4 280 000	3 800 000	11 635 000	700 000	20 415 000
TEM/Pohjois-Savon liitto	1 938 000	300 000	432 000	150 000	2 820 000
OPM/ISLH, sivistysosasto	2 700 000	2 300 000	900 000		5 900 000
Ohjelmareservi					
Yhteensä	8 918 000	6 400 000	12 967 000	850 000	29 135 000

3.3 Toimintalinja 3. Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen

Itä-Suomen toimenpideohjelmassa alueiden saavutettavuutta voidaan tukea liikenneväyliin ja logistisiin järjestelmiin liittyvillä toimenpiteillä, jos maakunnat näkevät ne erityisen tärkeiksi alueellisen kehityksen kannalta.

Tavoitteena on luoda Itä-Suomesta vetovoimainen alue, jossa taloudellinen toiminta ja luonnon- ja kulttuuriympäristön hoito sovitetaan yhteen. Ympäristön hoitoon liittyviä hankkeita voidaan tukea silloin, kun toimenpiteet edesauttavat uusien yritysten sijoittumista Itä-Suomeen tai toimenpiteet tukevat olemassa olevien yritysten kasvua

Uusiutuvien energialähteiden käyttöä lisätään edistämällä erilaisia raaka-aineen saantiin ja markkinoille pääsyyn liittyviä selvityshankkeita ja panostamalla menetelmänkehitykseen. Ohjelmasta rahoitetaan erityisesti yhteistyö-, verkosto- ja public-private-hankkeita sekä kunnallisiin järjestelmiin ja palveluihin liittyviä selvityshankkeita.

Palvelujärjestelmiä kehitetään mm. tietoyhteiskunnan keinoin luomalla uusia palvelusisältöjä ja palvelujen järjestämisen-, tuottamisen- ja jakelutapoja sekä edistämällä niiden käyttöön ottamista. Hankkeiden tulee vastata Itä-Suomelle tyypillisten saavutettavuusongelmien tai väestön ikääntymisen haasteisiin. Ne voivat toimia pilotteina ja niiden avulla voidaan ottaa käyttöön uusia menetelmiä Itä-Suomessa.

Hankkeiden yleisten valintakriteereiden lisäksi toimintalinjan hankevalinnoissa korostuvat hankkeet, jotka

- parantavat alueen saavutettavuutta ja logististen järjestelmien toimivuutta,
- parantavat alueen vetovoimaisuutta yritysten, työntekijöiden ja matkailijoiden näkökulmasta,
- parantavat elinympäristön laatua,
- parantavat palvelujen sisältöä, laatua, tehokkuutta, saatavuutta sekä yhteistyötä kuntien ja muiden palveluntuottajien kesken, lisäksi kokeilutoiminnan tulosten tulee olla laajennettavia ja monistettavia (kokeiluosio),
- vahvistavat muutoin yritystoiminnan toimintaympäristöä.

3.3.1 Painopisteet

Toimintalinja 3:n painotukset Pohjois-Savossa ohjelmakaudella 2007–2013 on saavutettavuuden parantaminen ja alueen vetovoimaisuuden lisääminen kohdentamalla rahoitusta erityisesti liikennehankkeisiin (tie- ja ratahankkeet) sekä ympäristöhankkeisiin. Toimintalinjan rahoitusta suunnataan mahdollisuuksien mukaan toimintalinja 2:n mukaisiin teemoihin.

Ohjelmakauden 2007–2013 määrälliset tavoitteet Pohjois-Savossa toimintalinjalla 3 ovat seuraavat:

TOIMINTALINJA 3	Tavoite	Toteuma*
Uudet työpaikat (htv) yhteensä	11	
miehet	7	
naiset	4	
Uudet yritykset yhteensä (kpl)	7	
miesyritykset	3,6	
naisy yritykset	3,6	
Hyvinvointipalveluhankkeet (€)	2 881 754	
Alueen vetovoimahankkeet (€)	3 602 193	
Ympäristöpositiiviset hankkeet (€)	12 607 676	
Tasa-arvoa edistävät hankkeet (€)	1 801 097	

*Eura-tietojärjestelmä ei vielä mahdollista tietojen keräämistä

3.3.2 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain

Saavutettavuutta ja alueen vetovoimaisuutta yritysten, työntekijöiden ja matkailijoiden näkökulmasta lisäävillä hankkeilla tulee olla välitön kytkentä elinkeinotoimintaan.

STM/ Itä-Suomen lääninhallitus, sosiaali- ja terveystoimisto

Hanketoiminnalla

- edistetään sosiaali- ja terveydenhuollon sekä ympäristöterveydenhuollon erityishaasteisiin vastaavia palveluinnovaatioita, jotka liittyvät palvelujen tuotantoon, järjestämiseen, rahoitukseen tai jakeluun,
- kehitetään esteettömiä palveluja,
- kehitetään helppokäyttöisiä palvelusisältöjä ja sovelluksia hyödyntäen tietoyhteiskunnan keinoja (etälääketiede, sähköiset apuvälineet ja laitteet ja asiakaslähtöiset tietojärjestelmät),
- kehitetään kotona tapahtuvan hoidon ja asiainn palvelukokonaisuuksia

Hanketyyppi:

Kehittämishanke (kehittäminen, koneet ja laitteet)

Tuensaajat:

Kunnat ja kuntayhtymät, kehittämisorganisaatiot, osuuskunnat, säätiöt ja yhdistykset

TEM/ Pohjois-Savon liitto

- Rahoitetaan sekä maakunnallisia että Itä-Suomi-yhteistyönä toteutettavia kokeilutoimenpiteitä (nk. eksperimentaatio) sekä niihin mahdollisesti kytkeytyviä investointeja.
- Rahoitetaan matkailuun ja muuhun elinkeinotoimintaan liittyviä investointeja.
- Rahoitetaan uusiutuvien energianlähteiden käytön lisäämiseen liittyviä selvityksiä sekä alan menetelmänkehitystä.

Hanketyyppi:

Kehittämishanke (kehittäminen, koneet ja laitteet)

Investointihanke. Ns. perusrakenteen investointituki, jossa kansallinen rahoitusosuus tulee kokonaisuudessaan kunnilta.

Tuensaajat:

Kunnat ja kuntayhtymät, kehittämisorganisaatiot (investoinnit ja kehittäminen)

Kokeilutoimenpiteissä edellisten lisäksi osuuskunnat, säätiöt ja yhdistykset

TEM/ Pohjois-Savon TE-keskuksen työvoimaosasto

Tuettava toiminta edistää suoraan tai välillisesti uusien työpaikkojen syntymistä siten, että investointien avulla saavutetaan vetovoimainen toimintaympäristö yrityksille ja hyvä elinympäristö asukkaille.

Rahoitetaan

- Työllisyyttä ja yritystoimintaa edistävien uusien toimintamallien kehittämiseen liittyviä investointeja
- Matkailuelinkeinoa ja alueen vetovoimaisuutta tukevat hankkeet

Hanketyyppi:
Investointihanke (toimitilat, infra)

Tuensaajat:
Kunnat ja kuntayhtymät, säätiöt ja yhteisöt

MMM, YM/ Pohjois-Savon ympäristökeskus

Kaikilla ohjelmasta rahoitettavilla ympäristöhankkeilla tulee olla selkeä elinkeinokytkentä.

- Edistetään vesistöjen kunnostusta ja vesihuoltoa
 - vesienhoidon järjestämiseen liittyvät toimenpiteet kuten vesistöjen kunnostushankkeet
 - vesihuoltohankkeet
- Kehitetään ja luodaan edellytyksiä luonto- ja kulttuurimatkailulle.
 - Natura-alueisiin liittyvän palveluvarustuksen parantaminen
 - matkailua ja virkistystä parantavan infrastruktuurin parantaminen
- Säilytetään ja kunnostetaan luonnon- ja kulttuuriperinnön kannalta arvokkaita rakennuksia ja ympäristöjä.
 - tuetaan ensisijaisesti alueiden vetovoimaisuutta palvelevia kunnostushankkeita
- Tehdään selvityksiä ja suunnitelmia, joilla kehitetään menetelmiä ja uusia teknologioita, joilla voidaan
 - vähentää jätteiden haitallisuutta ja määrää, lisätä jätteiden uudelleenkäyttöä ja kierrätystä, sekä edistää turvallista loppukäsittelyä,
 - tehostaa jätevesien käsittelyä,
 - edistää vesivarojen kestävästä käyttäytymisestä,
 - parantaa riskien hallintaa.

Vuonna 2009 Pohjois-Savossa keskitytään vesihuoltoa tukeviin hankkeisiin.

Hanketyyppi:
Kehittämishanke (kehittäminen)
Investointihanke (infra)

Tuensaajat:
Kunnat ja kuntayhtymät, kehittämisorganisaatiot,
osuuskunnat, säätiöt ja yhdistykset

LVM/ Savo-Karjalan tiepiiri/ Ratahallintokeskus

LVM:n hallinnonalan rahoitus ohjelmakaudella 2007–2013 kohdistetaan Tiehallinnon Savo-Karjalan tiepiirille ja Ratahallintokeskukselle. Toimenpiteillä tuetaan koko liikennejärjestelmän kehittämistä ja niillä on konkreettinen kytkentä elinkeinoelämän hankkeisiin ja elinkeinoelämän sijoittumiseen. Toimenpiteillä luodaan alueen elinkeinoelämälle kestävä ja pysyvä kilpailuetua. Toimenpiteet kohdistuvat maakunnan saavutettavuuden parantamiseen, teollisuuden logistiikka- ja kuljetuskustannusten alentamiseen, elinkeinoelämän sijoittumisen edellyttämän maankäytön kehityksen tukemiseen sekä matkailuelinkeinon toimintaympäristön kehittämiseen.

Pohjois-Savossa keskeisinä hankkeina vuosina 2008–09 ovat

- Rissalan yritysalueen liittymäjärjestelyjen kehittäminen. Hankkeen kustannuksiin on kohdistettu yhteensä 2,25 M€ vuosien 2007 ja 2008 MYAK:ssa ja tämän lisäksi vuonna 2009 hankkeeseen kohdistetaan 1 M€ kustannusten lisääntymisen johdosta.
- Tahkon matkailualueen liikenneverkon kehittäminen. Hankkeen kustannukset yhteensä 1,5 M€ ajoittuen vuodelle 2009. Rahoitus ko. hankkeeseen kohdennettiin vuosien 2007 ja 2008 yhteistyöasiakirjoissa käytettäväksi vv.2008–2009.

Määrärahojen puitteissa varaudutaan Savon radan nopeustason nostoon vuosina 2008–2010 enintään 10,2 miljoonalla eurolla (EAKR-osuus + kansall. vastinraha). Vuoden 2008 yhteistyöasiakirjassa Ratahallintokeskukselle kohdennettiin rahoitusta 1,7 M€. Vuoden 2009 MYAK:ssa Ratahallintokeskukselle kohdennetaan rahoitusta 3 M€ ja vuonna 2010 5,5 M€. Etelä-Savon MYAK:ssa kohdennetaan vuosina 2009–2011 noin 4,5 M€ nopeustason nostoon Etelä-Savon alueella.

Hanketyyppi:
Investointihanke

Tuensaajat:
Tiepiiri ja Ratahallintokeskus

3.3.3 Kokeiluosion toteutus vuosina 2008–2010

Pohjois-Savon liitto ja Itä-Suomen lääninhallituksen sosiaali- ja terveystoimisto yhdessä muiden viranomaisten kanssa sovittavat yhteen EU:n rakennerahasto-ohjelmien, erityisesti sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelujärjestelmien kehittämistoimenpiteitä kansallisen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämissuunnitelman (Kaste) ja Innovaatiot sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmässä (Tekes) -ohjelman kanssa, lähtökohtana Pohjois-Savon maakuntaohjelman ja Itä-Suomen yhteisesti sopimat painotukset.

TEM / Pohjois-Savon liitto

Kokeiluosion tavoitteena on hyvinvointipalveluiden osalta

- edistää Itä-Suomen erityishaasteisiin (harva ja kauttaaltaan asuttu, pitkät etäisyydet, väestön ikääntyminen) vastaavia palvelujen kehittämiskokeiluja, jotka liittyvät hyvinvointipalvelujen sisältöön, laatuun, tehokkuuteen sekä saatavuuteen
- kehittää asiakaslähtöisiä ja helppokäyttöisiä palveluja
- edistää itsenäistä suoriutumista
- edistää yksityisen, julkisen ja kolmannen sektorin kumppanuutta ja uusia yhteistyömuotoja palvelutuotannossa

Palvelujärjestelmiä koskeva kokeiluosio toteutetaan vuosina 2008–2010 Itä-Suomen laajuisena hankejakuna. Itä-Suomen maakunnat varaavat vuosien 2008–2010 maakunnan yhteistyöasiakirjoissa yhteensä 5 M€ EAKR:n, valtion ja kuntien rahoitusta.

Hankkeiden tuen määrä on pääsääntöisesti 70 %.

Maakunnat varaavat kokeiluosioon ajanjaksolla 2008–2010 väestömääränsä suhteessa rahoitusta.

Pohjois-Savon maakunnan yhteistyöasiakirjassa vuonna 2009 varataan EAKR-rahoitusta ja valtionrahoitusta vähintään yhteensä 525 300€.

Pohjois-Savon maakunnan yhteistyöasiakirjassa vuonna 2010 varataan EAKR-rahoitusta ja valtionrahoitusta vähintään yhteensä 509 150€.

Kokeiluosion erityiset hankevalintakriteerit:

- hanke toteutetaan kahden tai useamman maakunnan alueella (tärkeä kriteeri)
- yhteistyöverkoston laatu ja osaaminen
- hanke hyödyntää hyvinvointiteknologioita
- hanke lisää palvelujen kustannustehokkuutta
- hanke kehittää palvelutuotannon johtamismenetelmiä

Hanke voi kohdistua myös yhden maakunnan alueelle, jolloin siltä edellytetään, että se on sovellettavissa muualla ja, että hankkeen toteutus on järjestetty vuorovaikutteisesti itäsuomalaisen toimijoiden kautta.

Kokeiluosion hankkeiden valmistelu ja päätöksenteko on maakunnan liittojen vastuulla. Vuoden 2009 Itä-Suomen laajuinen hankehaku on uusien hankkeiden osalta viimeinen. Vuonna 2010 järjestetään tarvittaessa kokeilutoimintaa täydentävä haku. Kaikkia kokeiluosiota osoitettuja hankkeita käsitellään ohjelmatyöryhmässä, josta Itä-Suomen maakunnat ovat erikseen sopineet. Maakunnat voivat nimetä lisäksi hankevalmistelua varten asiantuntijatyöryhmän. Yhteishankkeiden hakemukset osoitetaan sille maakunnan liitolle, jonka alueella hakija toimii. Tämä ns. koordinaatiomaakunta valmistelee yhteishankkeen päätöksen. Muut maakunnan liitot tekevät päätöksen osallistua yhteishankkeeseen MYR:ien työjärjestyksen edellyttämällä tavalla ja osoittavat yhteisesti sopimansa rahoitusosuudet koordinaatiomaakunnalle. Ohjelma-reservimenettelyä ei käytetä kokeilutoimenpiteiden toteuttamiseen.

Tulosten laajempaa käyttöönottoa tuetaan Itä-Suomen EAKR-ohjelman toimintalinjojen 1 ja 2 toimenpiteillä, jotka kohdistuvat erityisesti kuntien vastuulla olevien palvelujen tuotantoa monipuolistaviin palveluyrityksiin ja niiden yhteistyön edistämiseen sekä edistämällä palvelujärjestelmiin liittyvien teknologiainnovaatioiden ja -sovellusten syntymistä. Kokeiluosio tukee lisäksi Pohjois-Savon hyvinvointialan yritysten tuotteiden ja palveluiden kaupallistaminen sekä liiketoiminnan kehittäminen -teemaohjelman toteutusta.

3.3.4 Rahoituksen kohdentuminen toimintalinjalla 3 vuonna 2009

Taulukko 3. Rahoituksen kohdentuminen toimintalinjalla 3 vuonna 2009

TOIMINTALINJA 3	EAKR, €	Valtio, €	Kunta, €	Yksityinen, €	Yhteensä, €
TEM/Pohjois-Savon liitto	1 612 000	60 000	1 510 000		3 182 000
TEM, TE-keskus, tvo	500 000	200 000	700 000		1 400 000
LVM, RHK	1 600 000	1 400 000	0		3 000 000
LVM, tiehallinto	700 000	300 000	1 000 000		2 000 000
MMM/Pohjois-Savon ympäristökeskus	0	0	0		0
YM/Pohjois-Savon ympäristökeskus	712 000	416 000	1 558 000		2 686 000
STM/ISLH, Sos.- ja terv. os.	0	0	0		0
Ohjelmareservi					0
Yhteensä	5 124 000	2 376 000	4 768 000	0	12 268 000

3.4 Teemojen toteutuminen EAKR- ja ESR-toimenpideohjelmissa

Tausta

EAKR- ja ESR-ohjelmilla tuetaan erityisesti Pohjois-Savon maakuntaohjelman painopisteisiin perustuvia teemoja. Teemojen valmistelun taustalla on ollut mm. Itä-Suomen innovaatiostrategia, Pohjois-Savon maakuntasuunnitelma, seutujen avainhankkeet ja eri yhteyksissä yritysten tunnistamat markkina- ja teknologiamahdollisuudet. Teemojen rahoittajia ja kehittäjiä yhteen kokoavilla kehittämisohjelmilla vahvistetaan erityisesti yrityksiä tukevaa tutkimus-, koulutus- ja kehittämispuutteita sekä verkostohankkeita.

Pohjois-Savon maakuntaohjelman painopisteisiin perustuvat teemat ovat:

- 1) energia- ja ympäristöteknologia
- 2) teknologiateollisuuden uudet suunnittelu- ja tuotantomenetelmät
- 3) mittaus- ja sensoritekniikka
- 4) hyvinvointialan yritysten tuotteiden ja palveluiden kaupallistaminen sekä liiketoiminnan kehittäminen

Valittujen teemojen mukaisiin hankkeisiin kohdennetaan vuosina 2007–2010 vähintään 65 % EAKR-toimintalinjan 2 rahoituksesta. Myös EAKR-ohjelman muiden toimintalinjojen sekä ESR-toimenpideohjelman toimenpiteillä tuetaan soveltuvien osin valittuja teemoja.

Toteutuminen

EAKR-ohjelman toimintalinjalle 2 hyväksytyjen hankkeiden rahoituksesta 80 % on ollut teemojen mukaista. Kaikista elokuun loppuun 2008 mennessä EAKR-ohjelman toimintalinjoille 1-3 rahoitettaviksi hyväksytyistä hankkeista, lukuun ottamatta Finnveran tukia, 73 % on ollut teemojen mukaisia.

ESR-ohjelmaan hyväksytyjen hankkeiden rahoituksesta 9 % on ollut teemojen mukaista. TE-keskuksen rahoittamat ESR-hankkeet eivät ole vielä kohdistuneet teemoihin, mutta Itä-Suomen lääninhallituksen rahoittamien ESR-hankkeiden rahoituksesta 29 % on ollut teemojen mukaista.

Teemojen kehittämishankkeiden ja rahoituksen etenemistä arvioidaan vuosittain ja tarvittaessa painotuksia muutetaan. Tavoitteena on pitkäjänteinen kehittämisselitys, joka ei kuitenkaan estä eteen tuleviin uusiin mahdollisuuksiin tarttumista. Teemojen ohjausryhmät seuraavat ja ohjaavat teematyön etenemistä ja raportoivat Pohjois-Savon liitolle ja MYR:lle. Teemaohjelmat ovat nähtävillä Itä-Suomen rakennerahastoportaalin (<http://rakennerahastot.ita-suomi.fi>) Pohjois-Savon osiossa, välilehdellä ”maakunnan painopisteet ja teemat”.

4 Manner-Suomen ESR-toimenpideohjelma, Itä-Suomen osio

ESR-toimenpideohjelmalla tuetaan Lissabonin strategian ja EU:n työllisyysstrategian sekä yhteisön sosiaalista osallisuutta koskevien tavoitteiden sekä näitä koskevien kansallisten toimenpideohjelmien toteuttamista. Ohjelman tavoitteena on keskittyä tärkeimpiin työvoima-, koulutus- ja elinkeinopolitiikan haasteisiin siten, että ESR-toimenpiteet täydentävät ja tuovat aitoa lisäarvoa kansalliseen toimintaan.

ESR-toimenpideohjelmassa on viisi toimintalinjaa. ESR-toiminnan painopisteet ovat työorganisaatioiden, työssä olevan työvoiman ja yritysten kehittäminen sekä yrittäjyyden lisääminen, työllistymisen ja työmarkkinoilla pysymisen edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäiseminen, työmarkkinoiden toimintaa edistävien osaamis- ja palvelujärjestelmien kehittäminen ja jäsenvaltioiden ja alueiden välinen yhteistyö ESR-toiminnassa. Toimintalinja viisi on tekninen tuki. Toimintalinjojen toteutuksessa voidaan osallistua Manner-Suomen ESR-ohjelman valtakunnallisiin kehittämishankkeisiin.

ESR-toimenpideohjelmalla tuetaan yhteistyöasiakirjan luvussa 3.2 määriteltyjä teemoja.

4.1 Toimintalinja 1. Työorganisaatioiden, työssä olevan työvoiman ja yritysten kehittäminen sekä yrittäjyyden lisääminen

4.1.1 Toimintalinjan tavoitteet ja painopisteet

Toimintalinjan tavoitteena on luoda kehityskykyisiä, jaksavia ja muuntuvia työorganisaatioita ja yritystoimintaa sekä turvata työllisyys ja osaamisen kehittäminen koko Itä-Suomessa huomioiden harvan asutuksen aiheuttamat ongelmat.

Painopisteet

- työyhteisöjen joustavuuden ja muutosvalmiuden lisääminen; monimuotoistuvat työyhteisöt sekä työhyvinvoinnin turvaaminen
- pk-yritysten johdon ja henkilöstön osaamisen vahvistaminen sekä tuottavuuden ja innovatiivisuuden kehittäminen yrityksissä
- yrittäjyyden edistäminen, alkavien yritysten tukeminen ja erityisryhmien yrittäjyyden tukeminen

Toimia kohdennetaan erityisesti muutoksen hallintaan ja ennakkointiin liittyvään toimintaan, jolla kehitetään työorganisaatioiden toimivuutta ja laatua, osaamista, työhyvinvointia ja työssä jaksamista sekä innovatiivisuutta. Lisäksi toimenpiteillä vahvistetaan pk-yritysten kasvumahdollisuuksia ja kansainvälistymisvalmiuksia ja tuetaan uuden yrittäjyyden ja yritystoiminnan syntyä. Toimia suunnataan teemakohtaisesti mahdollisuuksien mukaan erityisesti sellaisille toimialoille ja henkilöryhmille, joilla toimintaympäristön ja rakennemuutoksen aiheuttama kehittämis- ja muutostarve on suurin.

4.1.2 Kohderyhmät

- työorganisaatioiden ja yritysten henkilöstö ja johto
- yrittäjät ja yrittäjäksi aikovat, erityisesti naisyrittäjät
- toisen asteen ja korkeakoulujen opiskelijat yrittäjyys Hankkeissa
- koulutus-, tutkimus- ja työvoimapalvelujen henkilöstö
- kehittäjäorganisaatioiden henkilöstö
- yritystä perustavat työttömät tai työttömyysuhan alaiset

4.1.3 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain

Pohjois-Savon TE-keskus

- Tuetaan ennakoivaa, työorganisaatiolähtöistä ja työelämän muutoksiin vastaavaa työpäikällä tapahtuvaa oppimista edistäviä toimia, joissa otetaan huomioon eri henkilöstöryhmät (ohjelmareservi)
- Tuetaan toimia, jotka kehittävät työorganisaatioiden laatua ja toimivuutta sekä henkilöstön työhyvinvointia ja työssäjaksamista
- Tuetaan uudenlaista yrittäjyyttä ja starttiyrittäjien liiketoimintaosaamisen kehittämistä ja jatko-ohjauksen ja -neuvonnan järjestämistä
- Tuetaan työllisyyden kannalta tärkeiden sukupolven/omistajavaihdosten onnistumista

Yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen

- Yritysten johto- ja avainhenkilöiden liiketoimintaosaamisen ja johtamisvalmiuksien kehittäminen
- Yritysten kansainvälistymishankkeet
- Uudet liiketoimintamallit ja –palveluprosessit, liiketoiminnan tuottavuutta kohottavat toimenpiteet
- Yritysten yhteistyöverkoston ja toimintoketjujen rakentaminen ja kehittäminen
- Yritysten sähköisen liiketoiminnan ja tieto- ja viestintäteknologian kehittäminen

Alkavien ja nuorten yritysten kehittäminen

- Alkavien yritysten liiketoimintaosaamisen vahvistaminen valmennusohjelmien, konsultoinnin ja neuvontapalvelujen avulla
- Yrityshautomotoiminnan ja esihautomotoiminnan kehittäminen

Pohjois-Savon liitto

- Pk-yritysten johdon ja henkilöstön osaamisen vahvistaminen sekä tuottavuuden ja innovatiivisuuden kehittäminen yrityksissä.

Itä-Suomen lääninhallitus, sivistysosasto

- Edistetään työpaikalla tapahtuvan oppimisen kehittämistä ja oppimista edistävän tieto- ja viestintätekniiikan käyttöönottoa.
- Tuetaan T&K-toiminnan ja logistiikan johtamisen kehittämistä.
- Edistetään liiketoimintaosaamisen kehittämistä tukemalla erityisesti kansainvälistymisen, verkostotoiminnan ja logistiikan osaamista.
- Tuetaan koulutusjärjestelmän ja yritysten välistä yhteistyötä yrittäjyysopintojen ja myönteisen yrittäjyysasenteen luomiseksi.
- Tuetaan luovan talouden potentiaalin hyödyntämistä yrittäjyydessä ja liiketoiminnassa.
- Kehitetään yhteistyössä työelämän, kolmannen sektorin ja sivistystoimen toimijoiden kanssa työhyvinvointia edistäviä toimintamuotoja.
- Tuetaan monikulttuuristen työ- ja opiskelu ympäristöjen kehittämistä.

Itä-Suomen lääninhallitus, sosiaali- ja terveysosasto

- Tuetaan sosiaali- ja terveydenhuollon monimuotoistuvien työyhteisöjen joustavuuteen, muutosvalmiuteen, tasa-arvoon ja työssä jaksamiseen tähtäävää kehittämistä
- Edistetään työn ja perhe-elämän yhteensovittamista

4.1.4 Arvio rakennerahastovarojen ja kansallisen julkisen rahoituksen jakautumisesta

Toimintalinjalle 1 varataan 35 % osuus Itä-Suomen toimintalinjojen 1–4 rahoituksesta.

Taulukko 4. Rahoituksen kohdentuminen toimintalinjalla 1 rahoittajittain vuonna 2009

HALLINNONALA	TE -	MAAKUNNAN	LÄÄNINHALLITUS		Ohjelma-reservi	YHTEENSÄ
	KESKUS	LIITTO	Siv.os.	Sos.terv.os.		
TOIMINTALINJA JA SEN OSUUS OHJELMASSA % KEHYKSESTÄ						
TL 1 YHT / 35 %	4,457	0,000	1,700	0,281	0,000	6,437
ESR	2,552		0,973	0,161		3,686
VALTIO	1,381		0,527	0,087		1,995
Kuntarahoitus	0,523		0,200	0,033		0,756
Muu julkinen						

4.2 Toimintalinja 2. Työllistymisen ja työmarkkinoilla pysymisen edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäiseminen

4.2.1 Tavoitteet ja painopisteet

Tavoitteena on saada mahdollisimman moni työkäinen mukaan yhteiskuntaan työmarkkinoille osallistumisen kautta, edistää sosiaalista osallisuutta ja minimoida syrjäytymisestä ja työttömyydestä aiheutuvia kustannuksia.

Painopisteet

- työmarkkinoiden toimivuuden edistäminen sekä työvoiman kysynnän ja tarjonnan kooton varmistaminen
- sosiaalisen osallisuuden edistäminen yhdenvertaisten työmarkkinoiden kehittämiseksi
- nuorten työllisyysvalmiuksien kehittäminen
- ikääntyvien työllistyvyyden tukeminen

Toimenpiteillä kehitetään toimintamalleja, joilla edistetään ammatillista liikkuvuutta ja madalletaan työnantajien työllistämiskynnystä, kehitetään yhteistyöverkostoja ja uudenlaisia työllistymisen mahdollisuuksia sekä kolmannen sektorin toimijoiden mahdollisuuksia toimia palveluntuottajina ja työllistävän toiminnan kehittäjinä.

Toimenpiteitä suunnataan erityisesti pitkittyneen työttömyyden lievittämiseen, työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien vaikeasti työllistyvien työllistymiseen.

Toimenpiteillä ehkäistään nuorten koulutuksen keskeyttämistä ja edistetään nuorten pääsyä koulutukseen ja työelämään ja kehitetään moniammatillisia menettely- ja palvelumalleja. Lisäksi toimenpiteillä kehitetään toimintamalleja ikääntyvien työllistyvyyden tukemiseksi.

4.2.2 Kohderyhmät

- pitkäaikais-, toistuvais- ja rakennetyöttömät, erityisesti ikääntyneet työnhakijat
- vaikeasti työllistyvät työnhakijat, kuten maahanmuuttajat ja vajaakuntoiset
- opiskelijat, jotka ovat aikeissa keskeyttää koulutuksen tai nuoret, jotka eivät omaehtoisesti hakeudu koulutukseen tai koulutuksesta työelämään, sekä nuoret jotka ovat syrjäytymisvaarassa
- erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat
- työttömät naiset ja miehet hankkeissa, joissa vähennetään sukupuolten mukaista jakoa työelämässä ja koulutuksessa
- henkilöt, jotka ovat vaarassa syrjäytyä ennen työmarkkinoille tuloaan

4.2.3 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain

Pohjois-Savon TE-keskus

- Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen, ammatillisen ja alueellisen liikkuvuuden edistäminen, ammatillisen segregaaation lieventäminen, työllistämiskynnysten madaltaminen, työnantajien tilannekohtaisiin tarpeisiin vastaaminen.
- Väli työmarkkinoiden luominen ja vahvistaminen paikallis- ja seututasolla siten, että parannetaan työllistymismahdollisuuksia ja ammatillista osaamista (yksilölliset palvelukokonaisuudet, aktivointiohjelmat, täydentävien palvelujen kehittäminen; verkostoyhteistyö; sosiaalisten yritysten lisääminen; ympäristön hoidon työllisyystyöt).
- Kolmannen sektorin ja työvalmennuspalvelutuottajien työllistävän toiminnan kehittäminen ja tukeminen
- Suomeen muuttaneiden alkuvaiheen ohjaus ja osaamisen kehittämisen palvelukokonaisuus (työpaikalla tapahtuva ammattitaidon tunnistaminen ja tunnustaminen, kielen ja ammatilliseen osaamiseen perustuva täydennyskoulutus ja työharjoittelu; nuorille ja perheille tukitoimia; viranomaisyhteistyö).
- Palvelumalleja nuorten yhteiskuntatakuun tueksi
- Työttömyyttä aiheuttavaan rakennemuutokseen vastaaminen
- Välittäjäorganisaatiomallin mukaiset kehittämishankkeet

Itä-Suomen lääninhallitus, sivistysosasto

- Kehitetään nuorten tieto- ja neuvontapalveluja ja edistetään erityisryhmien huomioon ottamista sekä opiskelu ja työllistymisvalmiuksien parantamista.
- Edistetään nuorten työpajatoiminnan menetelmällistä kehittämistä.
- Edistetään oppimista tukevia tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksien kehittämistä erityisesti aikuisopiskelijoiden tarpeiden näkökulmasta ja kehitetään alueellisesti tasa-arvoisten koulutuspalvelujen saavutettavuutta.
- Edistetään nuorten valinnanmahdollisuuksia eri koulutusohjelmien ja tasojen sisällä ja välillä. Koulutuksen laatua kehitetään nuorten osaamistakuun avulla ja opinto-ohjausta tukemalla kehitetään opetus- ja neuvontahenkilöiden työelämän tuntemusta. Luodaan nuorille jatkuva oppimisen malli.

Itä-Suomen lääninhallitus, sosiaali- ja terveysosasto

- rahoitetaan vaikeasti työllistyvien ja syrjäytymisvaarassa olevien henkilöiden työmarkkinavalmiuksien ja työkyvyn ylläpitoa sekä mahdollisuuksia itsenäiseen elämään ja sosiaaliseen osallisuuteen tähtääviä hankkeita.

4.2.4 Arvio rakennerahastovarojen ja kansallisen julkisen rahoituksen jakautumisesta

Toimintalinjalle 2 varataan 30 % osuus Itä-Suomen toimintalinjojen 1–4 rahoituksesta.

Taulukko 5. Rahoituksen kohdentuminen toimintalinjalla 2 rahoittajittain vuonna 2009

HALLINNONALA	TE - KESKUS	MAAKUNNAN LIITTO	LÄÄNINHALLITUS		Ohjelma- reservi	YHTEENSÄ
			Siv.os.	Sos.terv.os.		
TOIMINTALINJA JA SEN OSUUS OH- JELMASSA % KE- HYKSESTÄ						
TL 2 YHT / 30 %	4,088	0,000	0,658	0,271	0,500	5,518
ESR	2,377		0,377	0,155	0,250	3,159
VALTIO	1,172		0,204	0,084	0,250	1,710
Kuntarahoitus	0,539		0,077	0,032		0,648
Muu julkinen						

4.3 Toimintalinja 3. Työmarkkinoiden toimintaa edistävien osaamis- ja palvelujärjestelmien kehittäminen

4.3.1 Tavoitteet ja painopisteet

Tavoitteena on kehittää itäsuomalaisen työvoiman osaamista vastaamaan työmarkkinoiden muuttuviin tarpeita ja vastata osaamis- ja työvoimatarpeiden kohtaanto-ongelmaan sekä valmentautua muutoksiin ja edistää ammatillista liikkuvuutta. Lisäksi tavoitteena on kehittää alueellista innovaatiojärjestelmää, koulutuksen laatua ja joustavia opintoketjuja.

Painopisteet

- alueellisten osaamis- ja työvoimatarpeiden ennakointi
- työelämälähtöisten ja -läheisten palvelu- ja koulutusjärjestelmien kehittäminen
- innovaatioympäristöjen ja -verkostojen luominen ja tukeminen

Toimenpiteillä kehitetään ennakointityökaluja ja yritys-, työvoima- ja koulutuspalvelujärjestelmiä ja näitä palveluita tuottavien organisaatioiden henkilöstön osaamista ja verkostoitumista sekä neuvonnan ja ohjauksen toimintamalleja.

Toimenpiteet kohdistuvat yrityslähtöisiin työssä oppimisen uusiin malleihin, uusien oppimisympäristöjen kehittämiseen; oppimisen ohjauksen mallien kehittämiseen.

Painopisteenä ovat työorganisaatioiden innovaatiovalmiuksien kehittäminen sekä yritys-, tuotekehitys- ja tutkimustoiminnan sekä niiden laadun kehittäminen ja osaamisklustereiden kansainvälistymisen kehittäminen.

Toimia suunnataan teemakohtaisesti mahdollisuuksien mukaan erityisesti sellaisille toimialoille ja henkilöryhmille, joilla toimintaympäristön ja rakennemuutoksen aiheuttama kehittämis- ja muutostarve on suurin.

4.3.2 Kohderyhmät

- työorganisaatioiden ja yritysten henkilöstö
- yrittäjät ja yrittäjiksi aikovat
- alhaisen koulutustason omaavat ja ikääntyneet henkilöt
- yrityspalveluorganisaatiot
- työttömät ja opiskelijat kehitettäessä palvelu- ja koulutusjärjestelmiä
- koulutus-, tutkimus- ja työvoimapalveluorganisaatioiden henkilöstö

4.3.3 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain

Pohjois-Savon TE-keskus

- Kotti / Yritysharava, ennakointijärjestelmien kehittäminen
- Työvoima- ja elinkeinopalvelujen kehittäminen
- Kansainvälistymisen ja vetovoimaisuuden lisääminen (inward/ outward -toiminta)

Yritys-Suomi -palvelujärjestelmän kehittäminen (osallistutaan valtakunnalliseen hankkeeseen)

- Palveluprosessien ja toimintamallien kehittäminen
- Palvelujärjestelmässä toimivien yritysneuvojien koulutus sekä koulutus- ja neuvontamateriaalin tuottaminen
- Palvelujärjestelmän asiakasviestinnän ja palveluverkoston sisäisen viestinnän kehittäminen ja tehostaminen

Yrityshautomotoiminnan ja esihautomotoiminnan kehittäminen

- Palvelupolkujen kehittäminen uusien innovaatioiden generoimiseksi, kaupallistamiseksi ja kansainvälistämiseksi

Itä-Suomen lääninhallitus, sivistysosasto

- Edistetään EAKR- ja ESR-toimenpideohjelmien yhteishankkeilla rakenteellisten uudistusten vaikuttavuutta ja varmistetaan investointien tehokas käyttöönotto.
- Tuetaan pysyvän yhteistyön rakentamista korkeakoulujen, tutkimuslaitosten, oppilaitosten, elinkeinoelämän, välittäjäorganisaatioiden sekä julkisen sektorin välillä alueellisen innovaatiopotentialin vahvistamiseksi.
- Tuetaan korkeakoulujen rakenteellista yhteistyötä sekä varmistetaan korkea laatu ja houkutteleva ammatillinen koulutus edistämällä opetushenkilöstön koulutusta, opetuksen laadun kehittämistä ja tulevien ammatillisten osaamistarpeiden tunnistamista.
- Edistetään aikuiskoulutuksen uusien yhteistyömuotojen kehittämistä neuvontaan, markkinointiin ja opiskelijoiden rekrytointiin. Tuetaan alueellisia verkostoja aikuisopetuksen henkilökohtaistamiseksi.
- Edistetään toisen asteen koulutuksen yhteistyötä ja ammatillisen toisen asteen ja lukiokoulutuksen yhteistyötä sekä kehitetään alakohtaista eri kouluasteiden välistä toimintaa.

Pohjois-Savon liitto

- PARAS-hankkeeseen ja mahdolliseen palvelujen uudelleenorganisointiin liittyvä koulutus
- Kuopion seudun osaamiskeskukseen kytkeytyvät koulutushankkeet
- Yritysten ja organisaatioiden ympäristöosaamista vahvistavat hankkeet
- Alueellisten osaamis- ja työvoimatarpeiden ennakointihankkeet

4.3.4 Arvio rakennerahastovarojen ja kansallisen julkisen rahoituksen jakautumisesta

Toimintalinjalle 3 varataan 30 % osuus Itä-Suomen toimintalinjojen 1–4 rahoituksesta.

Taulukko 6. Rahoituksen kohdentuminen toimintalinjalla 3 rahoittajittain vuonna 2009

HALLINNONALA	TE -	MAAKUNNAN	LÄÄNINHALLITUS		Ohjelma-reservi	YHTEENSÄ
	KESKUS	LIITTO	Siv.os.	Sos.terv.os.		
TOIMINTALINJA JA SEN OSUUS OHJELMASSA % KEHYKSESTÄ						
TL 3 YHT / 30 %	0,921	0,552	4,044	0,000	0,000	5,517
ESR	0,528	0,316	2,316			3,159
VALTIO	0,286	0,171	1,254			1,710
Kuntarahoitus	0,108	0,065	0,475			0,648
Muu julkinen						

4.4 Toimintalinja 4. Jäsenvaltioiden ja alueiden välinen yhteistyö ESR-toiminnassa

4.4.1 Tavoitteet ja painopisteet

Edistetään työperusteista maahanmuuttoa ja jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä sekä etsitään ja levitetään hyviä käytäntöjä EU:n sisällä.

Painopisteet

- työperusteisen maahanmuuton edistäminen
- yleinen kansainvälisyyskasvatus, hyvien käytäntöjen etsiminen, levittäminen ja valtavirtaistaminen
- kansainvälinen yhteistyö viranomaisten ja alueiden kesken sekä alueellisten, temaattisten ja kansallisten verkostojen kesken

Tavoitteena on lisätä yhteistyötä EU-maiden kanssa työvoiman liikkuvuuden edistämiseksi, luoda työnantajille rekrytointimalli sekä kehittää Suomeen muuttaville opastus- ja neuvontajärjestelmä ja tukirakenteita sekä uudentyypisiä koulutusohjelmia kotoutumisen ja työllistymisen tukemiseksi.

Lisäksi toimenpiteillä edistetään kulttuurin vientihankkeita ja tuetaan kulttuuriyhteistyötä. Haetaan hyviä käytäntöjä, jotka tukevat ohjelman eri painopisteitä sekä edistetään toimijoiden välistä yhteistyötä.

4.4.2 Kohderyhmät

- työperusteiseen maahanmuuttoon liittyvät viranomaiset alue- ja paikallisella tasolla sekä lähtömaissa
- lähtömaiden kansalaiset, erityisesti työperusteiset maahanmuuttajat ja heidän perheenjäsenensä
- hyvien käytäntöjen etsimiseen ja kansainväliseen kokemusten vaihtoon liittyvät yhteistyökumppanuudet (alueelliset, kansalliset ja temaattiset verkostot)
- oppilaitokset
- sidosryhmien edustajat (kansalaisjärjestöt, työmarkkinaosapuolet)

4.4.3 Toimintalinjan tuettava toiminta ja kriteerit rahoittajittain

Pohjois-Savon TE-keskus

- Eurooppalaisen yhteistyön lisääminen työvoima- ja elinkeinopolitiikassa edistämällä työperusteista maahanmuuttoa
- Suunnitelmallisen työperusteisen maahanmuuton edistäminen
- Yhteistyö viranomaisten ja alueiden sekä temaattisten ja kansallisten verkostojen kesken EU-jäsenvaltioissa
- Monikulttuurisuushankkeet, kansainvälisyyskasvatus, monikulttuurisuusmyönteisen asenneilmaston edistäminen
- Uudentyyppiset koulutusohjelmat kotoutumisen ja työllistymisen tukemiseksi

Itä-Suomen lääninhallitus, sivistysosasto

- Edistetään kulttuuriyrittäjyyttä ja luovan talouden toimintaa tukevien hyvien käytäntöjen etsimistä ja yhteistyön edistämistä.
- Tuetaan koulutuksen ja tutkimuksen kansainvälistämiseen tähtäävien toimintamallien etsimistä ja levittämistä.
- Vahvistetaan oppilaitosyhteisöjen ja opettajien valmiuksia vastata maahanmuuttajataustaisten oppilaiden ja opiskelijoiden tarpeisiin.

4.4.4 Arvio rakennerahastovarojen ja kansallisen julkisen rahoituksen jakautumisesta

Toimintalinjalle 4 varataan 5 % osuus Itä-Suomen toimintalinjojen 1–4 rahoituksesta.

Taulukko 7. Rahoituksen kohdentuminen toimintalinjalla 4 rahoittajittain vuonna 2009

HALLINNONALA	TE -	MAAKUNNAN	LÄÄNINHALLITUS		Ohjelma-reservi	YHTEENSÄ
	KESKUS	LIITTO	Siv.os.	Sos.terv.os.		
TOIMINTALINJA JA SEN OSUUS OHJELMASSA % KEHYKSESTÄ						
TL 4 YHT / 5 %	0,701	0,000	0,219	0,000	0,000	0,920
ESR	0,401		0,125			0,527
VALTIO	0,217		0,068			0,285
Kuntarahoitus	0,082		0,026			0,108
Muu julkinen						

5 Arvio rakennerahastovarojen ja vastaavan valtion rahoitusosuuden tarpeista sekä kuntarahoituksesta ja muun julkisen rahoituksen osuuksista vuonna 2009

Liitteissä 1–6 esitetään Pohjois-Savon EU-rahoituskehys vuonna 2009 toimintalinjoittain ja hallinnonaloittain sekä arvio vuoden 2010 tarpeista.

6 Arvio ohjelmareservin tarpeesta vuonna 2009

Rakenerahastolain 10 §:n mukaan osa rakenerahastovaroista voidaan jättää hallintoviranomaisen pääluokkaan ohjelmareserviin, jota voidaan käyttää varainkäytön joustavuuden varmistamiseen, ylimaakunnallisiin hankkeisiin ja äkillisistä rakennemuutosongelmista aiheutuvien menojen kattamiseen.

Toimenpideohjelmien hallintoviranomaiset (SM, TEM) ovat tehneet äkillisten rakennemuutosten hoitamista varten vuoden 2009 ohjelmakehyksistä 3 % varauksen. Varaus on voimassa enintään kaksi vuotta, jonka jälkeen se viimeistään puretaan ja palautetaan maakunnan yhteistyöasiakirjamenettelyyn.

Liite 1. EAKR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden suunnitelma vuonna 2009

MAAKUNNAN YHTEISTYÖASIAKIRJA

VUOSI: 2009

OHJELMA: Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelma

MAAKUNTA: Pohjois-Savo

Miljoonaa euroa

RAHASTO: EAKR

HALLINNONALA	OPM	MMM	LVM	TEM	STM	YM	Ohjelma-reservi	YHTEENSÄ
TOIMINTALINJA								
TL 1	0,000	0,000	0,000	11,500	0,000	0,000	0,000	11,500
EAKR				5,800				5,800
VALTIO				5,700				5,700
Kuntarahoitus				0,000				0,000
Muu julkinen								
TL 2	5,900	0,000	0,000	22,385	0,000	0,000	0,000	28,285
EAKR	2,700			6,218				8,918
VALTIO	2,300			4,100				6,400
Kuntarahoitus	0,900			12,067				12,967
Muu julkinen								0,000
TL 3	0,000	0,000	5,000	4,582	0,000	2,686	0,000	12,268
EAKR		0,000	2,300	2,112	0,000	0,712		5,124
VALTIO		0,000	1,700	0,260	0,000	0,416		2,376
Kuntarahoitus		0,000	1,000	2,210	0,000	1,558		4,768
Muu julkinen								0,000
TL 4	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR								
VALTIO								
Kuntarahoitus								
Muu julkinen								
TL 5	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR								
VALTIO								
Kuntarahoitus								
Muu julkinen								
YHTEENSÄ	5,900	0,000	5,000	38,467	0,000	2,686	0,000	52,053
EAKR	2,700	0,000	2,300	14,130	0,000	0,712	0,000	19,842
VALTIO	2,300	0,000	1,700	10,060	0,000	0,416	0,000	14,476
Kuntarahoitus	0,900	0,000	1,000	14,277	0,000	1,558	0,000	17,735
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Liite 2. EAKR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden jako työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla vuonna 2009

MAAKUNNAN YHTEISTYÖASIAKIRJA

VUOSI: **2009**

OHJELMA: **Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelma**

MAAKUNTA: **Pohjois-Savo** Miljoonaa euroa

RAHASTO: **EAKR**

TYÖ- JA ELIN- KEINO- MINISTERIÖ	Maakunnan liitto	Yritystukilainsäädäntö- *	Työvoimapolitiittinen lainsäädäntö	YHTEENSÄ
TOIMINTALINJA				
TL 1	0,000	11,500	0,000	11,500
EAKR		5,800		5,800
VALTIO		5,700		5,700
Kuntarahoitus		0,000		0,000
Muu julkinen				
TL 2	2,670	19,715	0,000	22,385
EAKR	1,938	4,280	0,000	6,218
VALTIO	0,300	3,800	0,000	4,100
Kuntarahoitus	0,432	11,635	0,000	12,067
Muu julkinen				
TL 3	3,182	0,000	1,400	4,582
EAKR	1,612		0,500	2,112
VALTIO	0,060		0,200	0,260
Kuntarahoitus	1,510		0,700	2,210
Muu julkinen				0,000
TL 4	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR				
VALTIO				
Kuntarahoitus				
Muu julkinen				
TL 5	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR				
VALTIO				
Kuntarahoitus				
Muu julkinen				
YHTEENSÄ	5,852	31,215	1,400	38,467
EAKR	3,550	10,080	0,500	14,130
VALTIO	0,360	9,500	0,200	10,060
Kuntarahoitus	1,942	11,635	0,700	14,277
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000

* Sisältää yritystuet, energiatuet, Tekesin ja Finnvera Oyj:n hankkeet.

Liite 3. EAKR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden arvio vuodelle 2010

MAAKUNNAN YHTEISTYÖASIAKIRJA

VUOSI: **2010**

OHJELMA: **Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelma**

MAAKUNTA: **Pohjois-Savo**

Miljoonaa euroa

RAHASTO: **EAKR**

HALLINNONALA	OPM	MMM	LVM	TEM	STM	YM	Ohjelma-reservi	YHTEENSÄ
TOIMINTALINJA								
TL 1	0,000	0,000	0,000	13,800	0,000	0,000	0,000	13,800
EAKR				7,000				7,000
VALTIO				6,800				6,800
Kuntarahoitus				0				0,000
Muu julkinen								0,000
TL 2	3,540	0,000	0,000	19,008	0,000	0,000	0,000	22,548
EAKR	1,700			4,500				6,200
VALTIO	1,300			3,700				5,000
Kuntarahoitus	0,540			10,808				11,348
Muu julkinen								0,000
TL 3	0,000	0,000	5,500	3,524	0,135	1,806	0,000	10,965
EAKR		0,000	2,700	1,623	0,073	0,660		5,056
VALTIO		0,000	2,800	0,399	0,035	0,125		3,359
Kuntarahoitus		0,000	0,000	1,502	0,027	1,021		2,550
Muu julkinen								0,000
TL 4	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR								0,000
VALTIO								0,000
Kuntarahoitus								0,000
Muu julkinen								0,000
TL 5	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR								0,000
VALTIO								0,000
Kuntarahoitus								0,000
Muu julkinen								0,000
YHTEENSÄ	3,540	0,000	5,500	36,332	0,135	1,806	0,000	47,313
EAKR	1,700	0,000	2,700	13,123	0,073	0,660	0,000	18,256
VALTIO	1,300	0,000	2,800	10,899	0,035	0,125	0,000	15,159
Kuntarahoitus	0,540	0,000	0,000	12,310	0,027	1,021	0,000	13,898
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Liite 4. EAKR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden arvio työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla vuonna 2010

MAAKUNNAN YHTEISTYÖASIAKIRJA

VUOSI: 2010

OHJELMA: Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelma

MAAKUNTA: Pohjois-Savo Miljoonaa euroa

RAHASTO: EAKR

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ	Maakunnan liitto	Yritystukilainsäädäntö- *	Työvoimapolitiittinen lainsäädäntö	YHTEENSÄ
TOIMINTALINJA				
TL 1	0,000	13,800	0,000	13,800
EAKR		7,000		7,000
VALTIO		6,800		6,800
Kuntarahoitus		0,000		0,000
Muu julkinen				
TL 2	1,904	17,104	0,000	19,008
EAKR	1,000	3,500	0,000	4,500
VALTIO	0,400	3,300	0,000	3,700
Kuntarahoitus	0,504	10,304	0,000	10,808
Muu julkinen				
TL 3	3,080	0,000	0,444	3,524
EAKR	1,500		0,123	1,623
VALTIO	0,300		0,099	0,399
Kuntarahoitus	1,280		0,222	1,502
Muu julkinen				
TL 4	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR				
VALTIO				
Kuntarahoitus				
Muu julkinen				
TL 5	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR				
VALTIO				
Kuntarahoitus				
Muu julkinen				
YHTEENSÄ	4,984	30,904	0,444	36,332
EAKR	2,500	10,500	0,123	13,123
VALTIO	0,700	10,100	0,099	10,899
Kuntarahoitus	1,784	10,304	0,222	12,310
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000

* Sisältää yritystuet, energiatuet, Tekesin ja Finnvera Oyj:n hankkeet.

Liite 5. ESR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden suunnitelma vuonna 2009

**ESR -RAHOITUSOSUUDEN JA VALTION KANSALLISEN RAHOITUSOSUUDEN SUUNNITELMA
VUODEN 2009 TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JAKOA VARTEN**

VUOSI: **2009**
 OHJELMA: **Itä-Suomen suuralue** ilman Kainuuta
 MAAKUNTA: **Pohjois-Savo**
 RAHASTO: **ESR** Miljoonaa euroa

HALLINNONALA	TE - KESKUS	MAAKUNNAN LIITTO	LÄÄNINHALLITUS		Ohjelma- reservi	YHTEENSÄ
			Siv.os.	Sos.terv.os.		
TOIMINTALINJA JA SEN OSUUS OH- JELMASSA % KE- HYKSESTÄ						
TL 1 YHT / 35 %	4,457	0,000	1,700	0,281	0,000	6,437
ESR	2,552		0,973	0,161		3,686
VALTIO	1,381		0,527	0,087		1,995
Kuntarahoitus	0,523		0,200	0,033		0,756
Muu julkinen						0,000
TL 2 YHT / 30 %	4,088	0,000	0,658	0,271	0,500	5,518
ESR	2,377		0,377	0,155	0,250	3,159
VALTIO	1,172		0,204	0,084	0,250	1,710
Kuntarahoitus	0,539		0,077	0,032		0,648
Muu julkinen						0,000
TL 3 YHT / 30 %	0,921	0,552	4,044	0,000	0,000	5,517
ESR	0,528	0,316	2,316			3,159
VALTIO	0,286	0,171	1,254			1,710
Kuntarahoitus	0,108	0,065	0,475			0,648
Muu julkinen						0,000
TL 4 YHT / 5 %	0,701	0,000	0,219	0,000	0,000	0,920
ESR	0,401		0,125			0,527
VALTIO	0,217		0,068			0,285
Kuntarahoitus	0,082		0,026			0,108
Muu julkinen						0,000
TL:t YHTEENSÄ	10,167	0,552	6,621	0,552	0,500	18,391
ESR	5,858	0,316	3,791	0,316	0,250	10,530
VALTIO	3,056	0,171	2,052	0,171	0,250	5,701
Kuntarahoitus	1,253	0,065	0,778	0,065	0,000	2,160
Muu julkinen						0,000

Hallinnonalojen rahoitusosuudet vuonna 2008 Etelä-Suomen ohjelmassa, perustuu valtioneuvoston päätökseen 1.2.2007

	TEM	OPM	STM	Yht
ESR, miljoonaa euroa				0,000
ESR %	61,0	36,0	3,0	100,0

Ohjelmareservi jätetään hallinnonaloittain jakamatta

Taulukossa ohjelmaosion kulmaluvut merkitty punaisella. ESR:stä on poistettu tekninen tuki 4 % ja ohjelmakaudelle tasattu summa valtion osuudesta. Molemmista on vähennetty varaus äkillisiin rakennemuutoksiin 3 %

Liite 6. ESR-rahoitusosuuden ja valtion kansallisen rahoitusosuuden arvio vuodelle 2010

ESR -RAHOITUSOSUUDEN JA VALTION KANSALLISEN RAHOITUSOSUUDEN SUUNNITELMA
 VUODEN 2009 TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JAKOA VARTEN

VUOSI: **2010**
 OHJELMA: **Itä-Suomen suuralue** ilman Kainuuta
 MAAKUNTA: **Pohjois-Savo**
 RAHASTO: **ESR** Miljoonaa euroa

HALLINNONALA	TE - KESKUS	MAAKUNNAN LIITTO	LÄÄNINHALLITUS		Ohjelma- reservi	YHTEENSÄ
			Siv.os.	Sos.terv.os.		
TOIMINTALINJA JA SEN OSUUS OH- JELMASSA % KE- HYKSESTÄ						
TL 1 YHT / 35 %	4,267	0,000	1,627	0,269	0,000	6,163
ESR	2,145		0,818	0,135		3,098
VALTIO	1,578		0,602	0,099		2,279
Kuntarahoitus	0,544		0,207	0,034		0,786
Muu julkinen						0,000
TL 2 YHT / 30 %	4,392	0,000	0,630	0,260	0,000	5,282
ESR	2,208		0,317	0,130		2,656
VALTIO	1,624		0,233	0,096		1,953
Kuntarahoitus	0,560		0,080	0,033		0,674
Muu julkinen						0,000
TL 3 YHT / 30 %	0,882	0,528	3,872	0,000	0,000	5,282
ESR	0,443	0,266	1,947			2,656
VALTIO	0,326	0,195	1,432			1,953
Kuntarahoitus	0,112	0,067	0,494			0,674
Muu julkinen						0,000
TL 4 YHT / 5 %	0,671	0,000	0,209	0,000	0,000	0,880
ESR	0,337		0,105			0,443
VALTIO	0,248		0,077			0,326
Kuntarahoitus	0,086		0,027			0,112
Muu julkinen						0,000
TL:t YHTEENSÄ	10,213	0,528	6,339	0,528	0,000	17,608
ESR	5,134	0,266	3,187	0,266	0,000	8,852
VALTIO	3,776	0,195	2,344	0,195	0,000	6,511
Kuntarahoitus	1,302	0,067	0,808	0,067	0,000	2,245
Muu julkinen						0,000

Hallinnonalojen rahoitusosuudet vuonna 2008 Etelä-Suomen ohjelmassa, perustuu valtioneuvoston päätökseen 1.2.2007

	TEM	OPM	STM	Yht
ESR, miljoonaa euroa				0,000
ESR %	61,0	36,0	3,0	100,0

Ohjelmareservi jätetään hallinnonaloittain jakamatta

Taulukossa ohjelmaosion kulmaluvut merkitty punaisella. ESR:stä on poistettu tekninen tuki 4 % ja ohjelmakaudelle tasattu summa valtion osuudesta. Molemmista on vähennetty varaus äkillisiin rakennemuutoksiin 3 %

Liite 7. Itä-Suomen EAKR.-toimenpideohjelman rahoitettavien toimien valintaperusteet ja tarkentavat valintakriteerit.

Rahoitettavien toimien valintaperusteet ja tarkentavat valintakriteerit

Itä-Suomen alueellinen kilpailukyky- ja työllisyystavoitteen EAKR -ohjelman seurantakomitea on hyväksynyt 3.12.2007 pidetyssä kokouksessa alla mainitut valintaperusteet käytettäväksi projektien hyväksymisessä Itä-Suomen EAKR-ohjelmassa 2007–2013.

Hankkeiden valinta

Hankevalinnassa tullaan käyttämään seuraavanlaista pohjataulukkoa. Taulukko toimii hankevalmistelun työkaluna. Tämä taulukko valmistellaan jokaisesta hankkeesta ja viedään päätöksenteon pohjaksi. Toimintalinjakohtaiset kriteerit täytetään vain sen toimintalinjan kohdalta, mihin hanke sijoittuu.

Maakunnittain ja organisaatiokohtaisesti taulukkoon voidaan lisätä joitakin kriteerejä. Pisteytys voi ohjaavissa ja toimintalinjakohtaisissa kriteereissä olla maakunnittain eri skaalalla.

Toimintalinjalla 3 toteutetaan erillisosio, kokeilutoimet palvelujärjestelmien kehittämiseksi. Erityisesti hyvinvointipalvelujen osalta kokeilutoimenpiteissä pyritään toteuttamaan myös koko Itä-Suomea kattavia hankkeita. Hankkeiden toivotaan olevan ylimaakunnallisia, jolloin niissä on mukana toimijoita kahdesta tai useammasta maakunnasta. Hanke voi kohdistua myös yhden maakunnan alueelle, mikäli se on sovellettavissa muualla Itä-Suomessa.

Hankkeen valmistelija:
Hankkeen nimi:
Hakemus jätetty:
Arvointipäivämäärä:

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Valmistelijan arviointi	pisteet
Yleiset välttämättömät valintakriteerit	
Hankkeen täytettävä nämä kriteerit	
Hanke on	
1. ohjelman mukainen, myös maakunnallisia painopisteitä tukeva	0 / 1
2. toteuttamiskelpoinen	0 / 1
3. toteutustavaltaan taloudellinen ja kustannustehokas	0 / 1
4. kestävän kehityksen periaatteiden mukainen	0 / 1
Hankevalintaa ohjaavat kriteerit (mainittu ohjelma-asiakirjassa)	
Hanke on	
1. pysyvää tai pitkäaikaista lisäarvoa tuottava	*) 0 - 5
2. innovatiivinen, alueellista kilpailukykyä, vetovoimaa ja uudistumista edistävä	0 - 5
3. työllisyyttä edistävä	0 - 5
4. uutta yritystoimintaa synnyttävä	0 - 5
5. pk-yritysten pääsyä kansainvälisille markkinoille edistävä	0 - 5
6. yrityksen kasvua tukeva	0 - 5
7. yritysten verkostoitumista ja klustereita edistävä	0 - 5
8. innovaatiojärjestelmiä vahvistava	0 - 5
9. T&K -toimintaa pk-yrityksissä lisäävä	0 - 5
10. tietoyhteiskunnan mahdollisuuksien hyödyntämistä edistävä	0 - 5
11. alueen vetovoimaa lisäävä	0 - 5
12. tasa-arvoa tukeva	0 - 5
Toimintalinjakohtaiset kriteerit (mainittu ohjelma-asiakirjassa)	
TL1. Yritystoiminnan edistäminen	
Hanke	
1. luo edellytyksiä uusien yritysten syntymiselle	0 – 5
2. luo edellytyksiä yritysten kasvulle	0 – 5
3. parantaa yritysten tuottavuutta ja kilpailukykyä	0 – 5
4. lisää yritysten innovaatiotoimintaa ja innovaatioiden kaupallistamista yrityksissä	0 – 5
5. edistää yritysten pääsyä kansainvälisille markkinoille	0 – 5
6. kehittää yritysten edellytyksiä yrityspalvelujen hyödyntämisessä	0 – 5
7. edistää yritysten edellytyksiä yhteistyön ja verkostojen kehittämisessä	0 – 5
8. parantaa työllisyyttä tai turvaa työpaikkoja	0 – 5
9. toteuttaa ohjelman horisontaalisia periaatteita	0 – 5
TL 2. Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen ja osaamisrakenteiden vahvistaminen	
Hanke	
1. vaikuttaa alueen kilpailukykyyn ja työllisyyteen	0 – 5
2. parantaa alueen innovaatioympäristöjä ja -kapasiteettia	0 – 5
3. synnyttää ja hyödyntää teknologisia ja sosiaalisia innovaatioita	0 – 5
4. edistää uuden osaamiseen liittyvän liiketoiminnan syntymistä	0 – 5
5. lisää verkostoitumista ja yhteistyötä	0 – 5
6. on yhteydessä alueen määrittelemiін strategisiin painotuksiin	0 – 5
7. toteuttaa ohjelman horisontaalisia teemoja	0 – 5
TL 3. Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen	
Hanke	
1. parantaa alueen saavutettavuutta ja logististen järjestelmien toimivuutta	0 – 5
2. parantaa alueen vetovoimaisuutta yritysten, työntekijöiden ja matkailijoiden näkökulmasta	0 – 5
3. parantaa elinympäristön laatua	0 – 5
4. parantaa palvelujen sisältöä, laatua, tehokkuutta, saatavuutta sekä yhteistyötä kuntien ja muiden palveluntuottajien kesken	0 – 5
5. vahvistaa muutoin yritystoiminnan toimintaympäristöä	0 – 5

Kokeilutoimien erityiskriteerit (mainittu maakunnan yhteistyöasiakirjassa)	
Erillisosio: Kokeilutoimet palvelujärjestelmien kehittämiseksi	
1. hankkeen tulosten tulee olla laajennettavia ja monistettavia	0 – 5
2. hankkeessa on uusi ja innovatiivinen toimintatapa	0 – 5
3. hankkeen yhteistyöverkoston laatu ja osaaminen	0 – 5
4. hankkeessa on asiakaskeskeinen toimintamalli	0 – 5
5. hanke hyödyntää uusimpia hyvinvointiteknologioita	0 – 5
6. hanke lisää palvelujen kustannustehokkuutta	0 – 5
7. hanke lisää erityisesti kuntien välistä yhteistoimintaa palvelutuotannossa ja luo uusia yhteistyömuotoja yksityisen, julkisen ja kolmannen sektorin välillä	0 – 5
8. hanke kehittää palvelutuotannon johtamismenetelmiä	0 – 5
9. hanke turvaa ja edistää palvelutyövoiman saantia	0 – 5
10. hanke täydentää sosiaali- ja terveydenhuollon muita kehittämissjärjestelmiä ja -rahoitusta	0 – 5
Muut erityiskriteerit (mainittu maakunnan yhteistyöasiakirjassa)	
Hanke	
1. tukee maakunnan yhteistyöasiakirjan painotuksia	0 - 5
2. tukee maakunnan yhteistyöryhmän asettamia muita erityisiä kriteerejä	0 - 5
YHTEENSÄ	

Yleisten välttämättömien valintakriteerien pisteytys: 0 = ei täytä ehtoja, 1= täyttää ehdot
Välttämättömistä valintakriteereistä on saatava yhteensä 4 pistettä. Näitä pisteitä ei lasketa sarakkeeseen "Yhteensä".

Ohjaavat, toimintalinjakohtaiset, kokeilutoimien ja muiden erityiskriteerien pisteet lasketaan yhteen "Yhteensä" -sarakkeeseen.

Pisteytys:

5 = erinomainen 4 = hyvä 3 = tyydyttävä 2 = välttävä 1 = heikko 0 = ei lainkaan

Hankkeet priorisoidaan arvioinnissa saatujen yhteispisteiden mukaisessa järjestyksessä.

HUOM! Eri toimintalinjoille sijoittuvat hankkeet eivät ole suoraan vertailukelpoisia kriteerien eri lukumäärän vuoksi.

Vain saman toimintalinjan hankkeita vertaillaan keskenään yhteispisteiden mukaan.

*) Painokerroin kaksinkertainen muihin hankevalintaa ohjaaviin kriteereihin verrattuna

MANNER-SUOMEN ESR-OHJELMAN 2007 - 2013 VALINTAPERUSTEET

Seurantakomitea on hyväksynyt 24.–25.5.2007 pidetyssä kokouksessa alla mainitut valintaperusteet käytettäväksi projektien hyväksymisessä rahoitettaviksi Manner-Suomen ESR-ohjelmasta 2007–2013.

Tausta

ESR-ohjelman ohjelma-asiakirjaesityksessä (luku 7.2) on lueteltu seuraavat yleiset periaatteet, joiden puitteissa ESR-toimenpiteitä hyväksytään rahoitettavaksi ohjelmasta:

- projektimainen toimintamalli ja pitkäkestoiset toimenpiteet;
- verkostomaisuus, projektien yhteistyö, klusterit, yhteiset tukitoimet;
- toimenpiteiden ja palveluiden räätälöinti kysyntää vastaavasti;
- kumppanuus ja yhteistyö (paikallinen, alueellinen, kolmas sektori);
- julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuus;
- eri viranomaisten yhteistyö / poikkihallinnollisuus (temaattinen voimavarojen yhdistäminen);
- sosiaaliset innovaatiot;
- hyvien käytäntöjen toteuttaminen, levittäminen ja juurruttaminen;
- välittäjäorganisaatiot pienten toimijoiden valtakunnallisina tukirakenteina;
- kansainvälisyys ja kansainvälistyminen;
- sukupuolten välinen tasa-arvo.

Näiden yleisten periaatteiden avulla on tarkoitus tehostaa ESR-toiminnan vaikuttavuutta ja arvioida sen lisäarvoa keskeisimpiin kansallisiin strategioihin ja kehittämissuunnitelmiin. Erityisenä lisäarvoa kuvaavana arviointikriteerinä pidetään toimintatapojen onnistuneisuutta kohderyhmien työllistyvyyden ja työmarkkina-aseman parantamiseen

Ohjelma-asiakirjassa (luku 11.4) on määritelty ESR-ohjelmasta rahoitettavien toimien valintaperusteiden hyväksyminen seurantakomitean tehtäväksi. Projektien valintaperusteiden alueellinen soveltaminen käsitellään ohjelma-asiakirjan (luku 11.5) mukaan maakunnan yhteistyöryhmissä.

Ohessa on seurantakomitean hyväksymät ESR-ohjelmasta rahoitettavien toimien kaikkia rahoittajia koskevat valintaperusteet silloin, kun kyse on valtionavustuksena myönnettävästä avustuksesta tai ESR-varojen käytöstä viranomaisten omiin kehittämishankkeisiin. Julkisen hankintana rahoitettavan ESR-toiminnan osalta valintaperusteita tulee noudattaa soveltuvien osin.

Alueellisesti sovelletaan samoja valintaperusteita. Kukin rahoittajaviranomainen voi lisätä omiin painotuksiinsa tai alueellisiin painotuksiin liittyviä valintaperusteita.

Arviointiperusteiden mukaiset kohdat pisteytetään kunkin hakemuksen osalta. Esityksessä ei määritellä yhtä yhteistä pistelaskun menetelyä. Suosituksena kuitenkin esitetään yksinkertaista ja selkeää kokonaislukuihin perustuvaa pisteytystä. Rahoittajaviranomainen voi painottaa haluamiansa arviointiperusteita.

Liitteenä on ohessa arviointiperusteiden suhde hakemuslomakkeen kysymyksiin.

Valintaperusteet

I Välttämättömät ehdot valinnalle

Jotta projektihakemus voidaan ottaa arvioitavaksi, on sen ensin täytettävä seuraavat välttämättömät ehdot:

- a) Projekti sopii ESR-ohjelmaan ja johonkin haussa avoinna olevaan ohjelman toimintalinjaan.
 - Kohderyhmät ja toimenpiteet ovat ohjelmassa määritellyt.
 - Yksi projekti voi kuulua vain yhteen toimintalinjaan.
- b) Projektin toteuttajaorganisaatio on tukikelpoinen ohjelmasta myönnettävään tukeen.
 - Toteuttaja on oikeuskelpoinen juridinen henkilö.
 - Toteuttajan kirjanpitoon on mahdollista eritellä projektin kustannukset muista toteuttajan kustannuksista.
 - Yksityishenkilöt eivät voi hakea ESR-rahoitusta.
 - Toteuttaja ei saa olla konkurssissa, purettavana tai saneerausessa, kilpailukiellossa tai laiminlyönyt veroja tai sosiaaliturvamaksuja tai syyllistynyt oleellisesti väärin tietojen antamiseen tai laiminlyönyt vaadittavien tietojen antamisen.
- c) Projekti edistää vahvasti **ainakin yhtä** seuraavista ESR-ohjelman horisontaalisista painotuksista:
 - sukupuolten välinen tasa-arvo sekä miesten ja naisten yhtäläiset mahdollisuudet työelämässä,
 - kansainvälisen, kansallisen, alueellisen ja/tai paikallisen tason kumppanuus sekä työmarkkinaosa-puolen ja kansalaisjärjestöjen osallistuminen eri tasoilla,
 - teknologiset ja sosiaaliset innovaatiot (sosiaalisia innovaatiot voivat liittyä esim. teknologiaan, kaupallistamiseen, organisaatioiden toimintaa tai sosiaalisiin käytäntöihin,
 - kestävä kehitys jonkin/joidenkin seuraavan ulottuvuuden osalta: sosiaalinen, taloudellinen, kulttuurinen ja ekologinen kestävä kehityksen ulottuvuus.

II Yleiset arviointiperusteet

Projektihakemukset pisteytetään yleisten arviointiperusteiden sekä mahdollisten alueellisiin ja/tai rahoittaja-kohtaisiin painotuksiin perustuvien arviointiperusteiden perusteella.

A. Kaikkia rahoituksen hakijoita² koskevat yleiset arviointiperusteet ovat seuraavat silloin, kun projektin toimenpiteet kohdistuvat aloittaviin henkilöihin:

1. **Projektsuunnitelma on toteutuskelpoinen ja perustuu ennalta selvitettyyn tarpeeseen.**
 - Projektsuunnitelmalla on selvä hakemuksessa osoitettu yhteys toteuttavan organisaation strategiaan ja/tai mukana olevien organisaatioiden strategioihin ja/tai paikallisiin/ alueellisiin/valtakunnallisiin strategioihin.
 - Projekti tuottaa lisäarvoa ja täydentää kansallista/toteuttajan normaalia toimintaa.
 - Projektiin sisältyvät toimenpiteet ovat relevantteja kohderyhmän ja toimintaympäristön kannalta ja niillä voidaan saavuttaa asetetut tavoitteet.
 - Projektin tarvelähtöisyydestä pystytään esittämään näyttöä.
 - Eduksi katsotaan, jos valmistelussa on kuultu relevantteja kohderyhmää edustavia järjestöjä.
 - Projektin toimenpiteissä on otettu huomioon sukupuolisensitiivisyys ja sukupuolivaikutusten arviointi.
2. **Projektin toteuttajalla on taloudelliset edellytykset projektin toteuttamiseksi ja projektille esitetyt resurssit ovat realistiset projektsuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi.**
 - Projektin toteuttajan esittämät taloudelliset resurssit ovat realistiset projektin toteuttamiseksi.
 - Projektin toimenpiteitä voidaan pitää kustannustehokkaina suhteessa kohderyhmän määrään, tarpeisiin ja projektin edellyttämiin resursseihin.
3. **Projektin toteuttajalla on esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiseksi osaamista ja kokemusta.**
 - Toteuttaja pystyy osoittamaan riittävää projektihallinnon kokemusta ja osaamista.

² Huom! Jos koko projekti toteutetaan julkisena hankintana, määritellään tarjouspyyntöön hankintaa koskevat valinta- ja arviointiperusteet hankintalain perusteella. Tällöin hankintayksikön on jo tarjouspyyntöä suunnitellessa sovellettava yllä mainittuja valintaperusteiden välttämättömiä ehtoja ja yleisiä arviointiperusteita.

- Toteuttaja pystyy osoittamaan suunnitelman mukaisen toiminnan edellyttämää riittävää kokemusta ja osaamista.

4. Projektin toteuttajalla on toteutuksen kannalta oleelliset verkostot ja järjestetty yhteistyö oleellisiin sidosryhmiin.

- Projektin suunnitteluun ja toteutukseen osallistuvat tahot ovat relevantteja ja sitoutuneita.
- Kohderyhmään kuuluvat organisaatiot ovat sitoutuneita toimintaan tai kohderyhmän rekrytoinnista on selkeä suunnitelma.

5. Projektissa on tarkoitus saavuttaa välittömiä tai välillisiä pitkäkestoisia työllisyyttä edistäviä tai ylläpitäviä tuloksia ja vaikutuksia.

- Työllisyyttä edistävät tai ylläpitävät tulokset ovat mitattavia tai vaikutuksia pystytään arvioimaan.
- Projektissa kehitettävät hyvät käytännöt ovat siirrettävissä ns. normaaliin toimintaan.

B. Kaikkia rahoituksen hakijoita koskevat yleiset arviointiperusteet ovat seuraavat silloin, kun projekti ei kohdistu toimenpiteissä aloittaviin henkilöihin vaan kyseessä on menetelmien kehittäminen:

1. Projektisuunnitelma on toteutuskelpoinen ja perustuu ennalta selvitettyyn tarpeeseen.

- Projektisuunnitelmalla on selvä hakemuksessa osoitettu yhteys toteuttavan organisaation strategiaan ja/tai mukana olevien organisaatioiden strategioihin ja/tai paikallisiin/ alueellisiin/valtakunnallisiin strategioihin.
- Projekti tuottaa lisäarvoa ja täydentää kansallista/toteuttajan normaalia toimintaa.
- Projektiin sisältyvät toimenpiteet ovat relevantteja toimintaympäristön kannalta ja niillä voidaan saavuttaa asetetut tavoitteet.
- Projektin tarvelähtöisyydestä pystytään esittämään näyttöä.
- Projektin toimenpiteissä on otettu huomioon sukupuolivaikutusten arviointi.

2. Projektin toteuttajalla on taloudelliset edellytykset projektin toteuttamiseksi ja projektille esitetyt resurssit ovat realistiset projektisuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi.

- Projektin toteuttajan esittämät taloudelliset resurssit ovat realistiset projektin toteuttamiseksi.
- Projektin toimenpiteitä voidaan pitää kustannustehokkaina suhteessa projektin edellyttämiin resursseihin.

3. Projektin toteuttajalla on esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiseksi riittävää osaamista ja kokemusta.

- Toteuttaja pystyy osoittamaan riittävää projektihallinnon kokemusta ja osaamista.
- Toteuttaja pystyy osoittamaan suunnitelman mukaisen toiminnan edellyttämää riittävää kokemusta ja osaamista.

4. Projektin toteuttajalla on toteutuksen kannalta järjestetty yhteistyö oleellisiin sidosryhmiin.

- Projektin suunnitteluun ja toteutukseen osallistuvat tahot ovat relevantteja ja sitoutuneita.

5. Projektissa on tarkoitus saavuttaa työllisyyttä edistäviä tai ylläpitäviä vaikutuksia.

- Projektin työllisyyttä edistäviä tai ylläpitäviä välillisiä tai välittömiä vaikutuksia pystytään arvioimaan.
- Projektissa kehitettävät hyvät käytännöt ovat siirrettävissä ns. normaaliin toimintaan.

Pisteytys

Kukin hakemus tulee pisteyttää yleisten arviointiperusteiden sekä rahoittajakohtaisten/alueellisten arviointiperusteiden osalta. Pisteytyksessä suositellaan käytettävän yksinkertaista kokonaispisteisiin perustuvaa laskentamenetelmää, esim. nollasta viiteen annettavia pisteitä, jolloin arviointiperusteen toteutumista arvioidaan seuraavasti:

- 5 = erinomaisesti,
- 4 = hyvin,
- 3 = tyydyttävästi,
- 2 = välttävästi,
- 1 = heikosti ja
- 0 = ei lainkaan.

Rahoittaja voi halutessaan asettaa arviointiperusteelle painokertoimet, jolloin voidaan painottaa tärkeimmiksi katsottuja arviointiperusteita. Pohjois-Savossa eivät rahoittajat ole asettaneet arviointiperusteille painokertoimia ensimmäisellä hakukierroksella 26.11.-14.12.2007.

Kriteerit pisteytetään vain pääkohdan perusteella. Yllä esitetyissä arviointiperusteissa on ranskalaisilla viivoilla pyritty avaamaan, mitä sillä tarkoitetaan.

Pohjois-Savossa ensimmäisellä hakukierroksella on rahoitettavan hankkeen saatava vähintään yksi jokaisesta yleisestä valintaperusteesta ja yhteensä vähintään 15 pistettä yleisistä valintaperusteista.

Arviointiperusteiden suhde hakemuslomakkeeseen

Arviointiperuste	Hakemuslomakkeen kohta
1. Projektisuunnitelman toteutuskelpoisuus ja tarve	Liittyy hakemuslomakkeeseen kokonaisuudessaan, mutta erityisesti kohtiin 5, 6, 7, 8 ja 9.
2. Projektin toteuttajan taloudelliset edellytykset ja projektin resurssit	Liittyy hakemuslomakkeen kohtiin 3, 4, 8, 13 sekä pakollisiin liitteisiin.
3. Projektin toteuttajan osaaminen ja kokemus	Liittyy hakemuslomakkeen kohtiin 3 ja 4 (varsinainen kysymys sisällytetään hakemukseen kohtaan 4) voidaan kysyä myös liitteellä.
4. Projektin toteuttajan verkostot ja yhteys sidosryhmiin	Liittyy hakemuslomakkeen kohtiin 4 ja 5.
5. Projektin välittömät ja välilliset työllisyysvaikutukset	Liittyy hakemuslomakkeen kohtiin 7 ja 10.

ESR-OHJELMAN 2007–2013 VALINTAPERUSTEET

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Hakuaika:

Hakemus jätetty:
Hankkeen nimi:
Hankkeen valmistelija:

VALMISTELIJAN ARVIOINTI

PISTEET

Välttämättömät ehdot valinnalle	
1. Projekti sopii ESR - ohjelmaan ja johonkin haussa olevaan ohjelman toimintalinjaan	
2. Projektin toteuttajaorganisaatio on tukikelpoinen ohjelmasta myönnettävään tukeen	
3. Projekti edistää vahvasti ainakin yhtä seuraavista ESR-ohjelman horisontaalisista painotuksista	
a) sukupuolten välinen tasa-arvo sekä miesten ja naisten yhtäläiset mahdollisuudet työelämässä	
b) kansainvälisen, kansallisen, alueellisen ja/tai paikallisen tason kumppanuus sekä työmarkkinaosapuolen ja kansalaisjärjestöjen osallistuminen eri tasoilla	
c) teknologiset ja sosiaaliset innovaatiot (sosiaalisia innovaatioita voivat liittyä esim. teknologiaan, kaupallistamiseen, organisaatioiden toimintaa tai sosiaalisiin käytäntöihin)	
d) kestävä kehitys jonkin/joidenkin seuraavan ulottuvuuden osalta: sosiaalinen, taloudellinen, kulttuurinen ja ekologinen kestävä kehityksen ulottuvuus.	
Mahdolliset kommentit:	
Yleiset arviointiperusteet	
Projektin toimenpiteet kohdistuvat aloittaviin henkilöihin	
1. Projektisuunnitelma on toteuttamiskelpoinen ja perustuu ennalta selvitettyyn tarpeeseen	
Perustelut:	
2. Projektin toteuttajalla on riittävät taloudelliset edellytykset ja projektille esitetyt resurssit ovat realistiset projektisuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi	
Perustelut:	
3. Projektin toteuttajalla on esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiseksi riittävä osaaminen ja kokemus	
Perustelut:	
4. Projektin toteuttajalla on toteutuksen kannalta oleelliset verkostot ja järjestetty yhteistyö oleellisiin sidosryhmiin	
Perustelut:	
5. Projektissa on tarkoitus saavuttaa välittömiä tai välillisiä pitkäkestoisia työllisyyttä edistäviä tai ylläpitäviä tuloksia ja vaikutuksia	
Perustelut:	

Projektin toimenpiteet ovat menetelmien kehittämistä	
1. Projektisuunnitelma on toteuttamiskelpoinen ja perustuu ennalta selvitettyyn tarpeeseen	
Perustelut:	
2. Projektin toteuttajalla on riittävät taloudelliset edellytykset ja projektille esitetyt resurssit ovat realistiset projektisuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi	
Perustelut:	
3. Projektin toteuttajalla on esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiseksi riittävä osaaminen ja kokemus	
Perustelut:	
4. Projektin toteuttajalla on toteutuksen kannalta oleelliset verkostot ja järjestetty yhteistyö oleellisiin sidosryhmiin	
Perustelut:	
5. Projektissa on tarkoitus saavuttaa työllisyyttä edistäviä tai ylläpitäviä tuloksia ja vaikutuksia	
Perustelut:	
Erityiset arviointiperusteet	
Hanke tukee Pohjois-Savon maakuntaohjelman painotuksia ja tavoitteita	
Perustelut:	
Hanke tukee rahoittajan painotuksia ja strategioita	
Perustelut:	
PISTEET YHTEENSÄ	

Välttämättömät ehdot valinnalle: pisteet 0= ei täytä ehtoja, 1= täyttää ehdot

Hankkeen on täytettävä välttämättömät ehdot valinnalle (yhteensä vähintään 3 pistettä).

Välttämättömiä ehtoja ei lasketa PISTEET YHTEENSÄ sarakkeeseen.

Yleiset arviointiperusteet ja erityiset arviointiperusteet muodostavat PISTEET YHTEENSÄ sarakkeen

Pisteytyksen asteikko:

5= erinomainen

4=hyvä

3=tydyttävä

2=välttävä

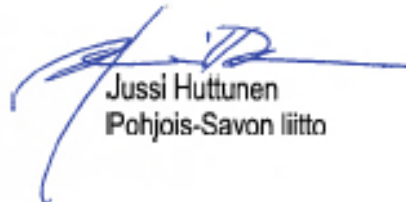
1=heikko

0=ei lainkaan

Kuopiossa 6.10.2008

Markku Rossi
Pohjois-Savon liitto

Jussi Huttunen
Pohjois-Savon liitto

Kari Virranta
Pohjois-Savon TE-keskus

Markku Henttonen
Pohjois-Savon ympäristökeskus

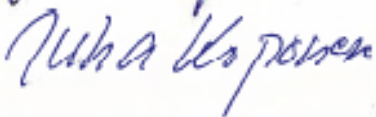
Petri Keränen
Tiehallinto Savo-Karjalan tiepiiri

Pauli Tengvall
Finnvera Oyj

~~Eli Aaltonen~~
Itä-Suomen lääninhallitus

Heikki Laakso MAIRE AUGUSTO
Itä-Suomen lääninhallitus